

PAM

**APTEEKKIEN
TYÖNTEKIJÖIDEN
TYÖEHTOSOPIMUS**
1.5.2023–30.4.2025

Apteekin työntekijöiden työehtosopimus

1.5.2023–30.4.2025

Työehtosopimukseen on merkitty | muuttuneet kohdat

1. SOPIMUKSEN SOVELTAMINEN	6
1 § Sopimuksen soveltaminen	6
2. TYÖSUHDE	7
2 § Työnjohto	7
3 § Työsopimus ja koeaika	7
4 § Työsuhteen päättymisen ja lomautus	8
Irtisanomisaika	8
Määräaikainen työsopimus	9
Työsuhteen purkaminen	9
Päättämistoimenpiteet	9
Lomautus	10
Yhteistoimintalaista poikkeava neuvottelu-aika	10
3. TYÖAIKA	11
5 § Työaika	11
Säännöllinen työaika	11
Työajan järjestäminen	11
Työvuoroluettelo	12
Varallaolo	12
6 § Ruoka- ja kahvitauko	13
Ruokatauko	13
Kahvitauko	13
7 § Vapaat	13
Vuorokausilepo	13
Viikkolepo	14
Vapaapäivä	14
Aatto- ja pyhävapaa	15
Arkipyhälyhennys	16
Kokoaikaiset	16
Osa-aikaiset	17
8 § Lisä- ja ylityö	17
Lisä- ja ylityökorvauksen laskeminen	17
Tuntipalkka	19
Lisä- ja ylityökorvaus vapaa-aikana	19
Työaikapankki	19
9 § Sunnuntaityö	20

4. PALKKAUS	21
10 § Palkat	21
Palkan määrä.....	21
Palkanmaksu.....	21
Koululaispalkka	21
Lähetin palkka.....	22
Harjoittelijan palkka	22
Lääketeknikko-oppilaan (oppisopimusoppilas) palkka.....	22
Palvelusvuodet.....	22
Työkohtaisuuslisä	23
Henkilökohtainen lisä.....	24
11 § Työaikalisät	24
Iltalisä	24
Lauantai- ja aattolisä	24
Yölisä	24
Korotettu lisä.....	25
Lisien maksaminen.....	25
Lisien vaihto vapaa-aikaan	25
12 § Osa-aikaisen palkka	25
13 § Osakuukauden palkka.....	26
5. POISSAOLOT	29
14 § Sairastuminen	29
Palkanmaksuedellytykset.....	29
Ilmoitusvelvollisuus.....	29
Lääkärintodistus tai muu poissaoloselvitys	29
Työkykyä vastaava korvaava työ.....	30
Palkanmaksu.....	31
Sairauden uusiutuminen	33
15 § Tilapäinen poissaolo	34
Äkillinen sairaus perheessä	34
Vihkiminen ja merkkipäivä.....	35
Kuolema ja hautajaiset	35
Ammattiliiton luottamustehtävät	35
Yhteiskunnalliset tehtävät	36
Kertausharjoitukset.....	36
Poissaolon edellytykset ja vuosilomaedut.....	36
16 § Lääkärintarkastukset	37
Palkanmaksuedellytykset.....	37

17 § Lapsen syntymä	38
Perhevapaat	38
Ilmoitusajat	38
Raskaus- ja vanhempainvapaan palkallisuus	38
Palkallisuuden edellytykset	38
Etuudet	39
6. VUOSILOMA	40
18 § Vuosiloma	40
Loman pituus	40
Loman antaminen	41
Loma ja vapaapäivät	42
Lomapalkka ja lisät	43
Lomapalkan maksaminen	44
Lomakorvaus	45
19 § Lomarahat	46
Maksamisedellytykset	46
Suuruus	46
Lomarahen maksaminen	47
Hoito-, opinto- ja vuorotteluvapaa sekä muu palkaton vapaa	47
Eläkkeelle siirtyminen	48
Varusmiespalvelus ja vapaaehtoinen asepalvelu	48
Työsuhteen päättymisen taloudellisista ja tuotannollisista syistä loman aikana ..	48
7. TYÖPAIKKAKOHTAINEN SOPIMINEN	49
20 § Työpaikkakohtainen sopiminen	49
8. ERINÄISET MÄÄRÄYKSET	50
21 § Erinäiset määräykset	50
Noudatettavat sopimukset	50
Luottamusmies	50
Yhdyshenkilö	50
Koulutus	51
Työhyvinvointi	51
Työasu	52
Jäsenmaksuperintä	52
Ryhmähenkivakuutus	52
Kuolemantapausavustus	53
Oman auton käyttö	53
Perehdyttäminen	53
Työpaikalla tapahtuva oppiminen	53

9. NEUVOTTELUJÄRJESTYS JA TYÖRAUHA	54
22 § Erimielisyydet	54
Paikalliset neuvottelut	54
Liittoneuvottelut	54
Neuvottelujen käyminen	54
Työtuomioistuin	55
Työtaistelutoimenpiteet	55
10. NÄHTÄVILLÄPITO JA VOIMASSAOLO	56
23 § Sopimuksen nähtävilläpito	56
24 § Sopimuksen voimassaolo	56
LIITTEET	57
Työaikapankkipöytäkirja	58
Luottamusmiessopimus	60
Koulutussopimus	67
Allekirjoituspöytäkirja	71
120-tunnin työaikajärjestelmä (pekkasliite)	74
Apteekkien työntekijöiden palkkaryhmittely	78
Apteekkien työntekijöiden palkat 1.8.2023 lukien	79
Apteekkien työntekijöiden palkat 1.8.2024 lukien	80
Työsopimuslomakkeen täyttöohjeet	81
Työsopimuslomake	83
Perhevapaat ennen 1.8.2022	84
Perhevapaat 1.8.2022 alkaen	85
Tutustu työelämään ja tienaa -sopimus	86

1. Sopimuksen soveltaminen

1 § Sopimuksen soveltaminen

1. Sopimusta noudatetaan apteekeissa
  - farmanomien
  - konttorityöntekijöiden
  - lähettien
  - lääketeknikoiden
  - lääketyöntekijöiden
  - teknisten työntekijöiden
  - siivoojien
  - oppisopimussuhteisten lääketeknikko-oppilaiden
  - harjoittelijoiden ja
  - muiden apteekin työntekijöiden työsuhteissa.
2. Sopimus sitoo sopijapuolten jäseniä.

2. Työsuhde

2 § Työnjohto

1. Työnantaja johtaa ja jakaa työtä.
2. Työnantaja ottaa ja erottaa työntekijät.
3. Työntekijä on velvollinen tarpeen vaatiessa tekemään muutakin työtä.
4. Järjestäytymisoikeus on loukkaamaton.

3 § Työsopimus ja koeaika

1. Työsuhteen alussa on tehtävä kirjallinen työsopimus noudattaen työehtosopimuksen liitteenä olevaa mallia.
2. Koeajasta voidaan sopia työsopimuksessa.
3. Koeajan pituus on enintään 6 kuukautta.
4. Jos työntekijä on koeaikana ollut työkyvyttömyyden tai perhevapaan vuoksi poissa työstä, työnantajalla on oikeus työsopimuslain mukaisesti pidentää koeaikaa kuukaudella kutakin työkyvyttömyys- tai perhevapaajaksoihin sisältyvää 30:tä kalenteripäivää kohden. Työnantajan on ilmoitettava työntekijälle koeajan pidentämisestä ennen koeajan päättymistä.

Määräaikaisessa työsuhteessa koeaika saa olla enintään puolet työsopimuksen kestosta, ei kuitenkaan enempää kuin kuusi kuukautta.

5. Koeaikana sopimus voidaan molemmin puolin purkaa irtisanomisaikaa noudattamatta. Työsuhde lakkaa tällöin sen työpäivän päättyessä, jonka aikana purkuilmoitus annetaan.

Määräaikainen työ sopimus

5. Määräaikainen työ sopimus lakkaa sovitun työkauden päättyessä ilman irtisanomista, ellei toisin ole sovittu.
6. Työnantajan on ilmoitettava hyvissä ajoin työntekijälle sopimuksen päättymisajankohdasta, jos se on vain työnantajan tiedossa.
7. Päättyessään määräaikaisen työsuhteen ennen määräaika ilman purkuperustetta työntekijä korvaa työnantajalle kertakorvauksena kahden viikon palkan tai laiminlyödyn työkauden ollessa lyhyempi sitä vastaavan määrän.

Korvauksen kuittaaminen määräytyy työ sopimuslain 2 luvun 17 §:n mukaan.

8. Päättyessään määräaikaisen työsuhteen ennen määräaika ilman purkuperustetta työnantaja korvaa työntekijälle aiheuttamansa vahingon työ sopimuslain 12 luvun 2 §:n mukaan.

Työsuhteen purkaminen

9. Työsuhteen purkaminen määräytyy työ sopimuslain mukaan.

Purettaessa työsuhde lopputili maksetaan viimeistään kahden viikon kuluessa työsuhteen päättymisestä.

Päätämistoimenpiteet

10. Irtisanominen, irtisanoutuminen ja työsuhteen purkaminen suoritetaan kirjallisesti tai muuten todistettavasti.
11. Irtisanomisen syy ja työsuhteen päättymisaika on vaadittaessa ilmoitettava kirjallisesti työntekijälle.

Lomautus

12. Toistaiseksi voimassa olevaan tai määräaikaiseen työsuhteeseen otettu työntekijä voidaan lomauttaa työsopimuslain mukaisesti.

Paikallisesti voidaan 20 §:n mukaisesti sopia

- meneillään olevan lomautuksen tilapäisestä keskeyttämisestä ja sen jälkeen lomautuksen jatkamisesta ilman uutta lomautusilmoitusaikaa. Sopimus tehdään kirjallisesti.
- jo ilmoitetun lomautuksen ajankohdan siirtämisestä ilman uutta lomautusilmoitusaikaa. Tätä oikeutta voidaan käyttää kerran jo ilmoitettua lomautusjaksoa kohden. Sopimus tehdään kirjallisesti.

Yhteistoimintalaista poikkeava neuvottelu-aika

13. Työnantajan harkitessa irtisanomisia, lomautuksia tai osa-aikais-tamisia tuotannollisista, taloudellisista tai toimintojen uudelleen järjestelyistä johtuvista syistä, yhteistoimintalain (1333/2021) so-veltamisalan piiriin kuuluvan työnantajan on noudatettava yhteis-toimintalain säännöksiä tässä määräyksessä sovituin poikkeuksin. Yhteistoimintalaki ei ole työehtosopimuksen osa.

Yhteistoimintalaista poiketen lasketaan yhteistoimintalain 23 §:n mukainen muutosneuvotteluja koskeva neuvottelu-aika alkavaksi siitä päivästä, jona yhteistoimintalain 19 §:n mukainen kirjallinen neuvot-tesitys annetaan tiedoksi.

ESIMERKKI

Työnantaja aloittaa alle kymmeneen henkilöön kohdistuvat muutosneuvottelut maaliskuussa. Neuvotteluesitys annetaan tiedoksi 10.3. Yhteistoimintalaista poiketen neuvotteluajan katsotaan alkavan 10.3., joten 14 päivän neuvottelu-aika katsotaan tulleen täytetyksi 24.3.

3. Työaika

5 § Työaika

Säännöllinen työaika

1. Säännöllinen työaika on enintään 115 tuntia 3 viikossa. Muuta periodia käytettäessä työaika on keskimäärin 38 tuntia 20 minuuttia viikossa.
2. Työntekijän kanssa voidaan sopia 20 §:n mukaan muusta järjestelmästä, joka toteuttaa työajan vuositasolla. Sopimus on voimassa kalenterivuoden kerrallaan, ellei toisin sovita.
3. Työviikko alkaa maanantaina, elleivät pätevät syyt toisin edellytä.
4. Vuorokausi alkaa klo 00.

Työajan järjestäminen

5. Säännöllinen työaika voidaan järjestää keskimääräisenä viikkotyöaikana 2–8 viikon periodissa.

Periodin pituus voi poikkeuksellisesti vaihdella 2–8 viikon puitteissa.

Pysyvästä periodin vaihtelusta tai pidemmän periodin käytöstä sovitetaan 20 §:n mukaisesti työntekijän kanssa.

6. Säännöllinen työaika on enintään 9 tuntia vuorokaudessa ja 48 tuntia viikossa.
7. Säännöllinen työaika voidaan työntekijän halutessa sopia 20 §:n mukaisesti enintään 10 tunniksi vuorokaudessa. Sopimusta tehtäessä sovitetaan myös viikoittaisten työpäivien enimmäismäärä. Mikäli työpäivien enimmäismäärä ei ole erikseen sovittu, viikossa on enintään 4 työpäivää. Työntekijän halutessa luottamusmies osallistuu asiasta sopimiseen työntekijän tukena.
8. Jos työntekijän kanssa on sovittu 20 §:n mukaisesti viikkolevon siirtämisestä edelliselle tai seuraavalle viikolle, säännöllinen työaika voidaan järjestää enintään 56 tunniksi viikossa.

9. Työajan jakaminen samana työpäivänä kahteen vuoroon, joiden välillä on yli 2 tuntia, edellyttää
  - tilapäisiä painavia syitä tai
  - työntekijän suostumusta.
10. Alle neljän (4) tunnin työvuoroa ei tule käyttää, ellei perusteltu syy tai työntekijän tarpeet tätä edellytä. Tämä kirjaus ei muuta 9. kohtaa.

Työvuoroluettelo

11. Työnantajan on laadittava työvuoroluettelo, jossa on työntekijän
  - säännöllisen työajan alkaminen ja päättyminen
  - ruokailu- ja lepoajat sekä
  - vapaapäivät.

Lisäksi työvuoroluettelo on syytä merkitä, mikä osa vuosilomasta on lakisääteistä ja mikä osa tämän ylittävää osaa.

Työvuoroluettelo annetaan kirjallisesti tiedoksi viimeistään kaksi viikkoa ennen työaikaperiodin alkua. Tämän jälkeen sitä saa muuttaa vain työntekijän suostumuksella tai töiden järjestelyihin liittyvästä painavasta syystä.

Varallaolo

12. Työnantaja ja työntekijä saavat sopia työaikalain 4 §:n mukaisesta varallaolosta ja siitä maksettavan korvauksen määrästä. Jos työntekijä kutsutaan työhön varallaoloaikana, maksetaan varallaolo-korvauksen lisäksi palkka varsinaiselta työskentelyajalta.

6 § Ruoka- ja kahvitauko

Ruokatauko

1. Työaikalain 24 §:stä poiketen on sovittu seuraavaa:
  - jos vuorokautinen työaika on vähintään 7 tuntia työntekijälle järjestetään ruokailumahdollisuus työaikana
  - ruokailuun tarvittava aika on pääsääntöisesti 20 minuuttia.

Kahvitauko

2. Työntekijälle varataan mahdollisuus kahvitaukoon työn lomassa seuraavasti:

Työpäivän pituus	Kahvitauko
4 tuntia – alle 6 tuntia	10 minuuttia
6 tuntia – alle 7 tuntia	15 minuuttia
7 tuntia – 9 tuntia	10 minuuttia

Mikäli työpäivän kesto on yli 9 tuntia, työntekijällä oikeus 15 minuutin pituiseen kahvitaukoon.

Kahvitauosta voidaan paikallisesti 20 §:n mukaisesti sopia toisin.

7 § Vapaat

Vuorokausilepo

1. Työntekijälle annetaan jokaisen työvuoron alkamista seuraavan 24 tunnin aikana vähintään 11 tunnin keskeytymätön lepoaika.
2. Vuorokausilevosta voidaan sopia toisin työntekijän kanssa 20 §:n mukaisesti. Vuorokausilevon tulee kuitenkin olla vähintään 7 tuntia.

Viikkolepo

- Viikkolepo on 35 tuntia työaikalain 27 §:n mukaan.
- Työntekijän kanssa voidaan sopia 20 §:n mukaisesti viikkolevon siirtämisestä edelliselle tai seuraavalle viikolle. Tällöin perättäisten työpäivien määrä on enintään 10.

Vapaapäivä

- Työntekijällä on viikkolevon lisäksi yksi vapaapäivä kutakin työaika-periodin työssäoloviikkoa kohti.

Vapaapäivä voidaan antaa

- saman viikon aikana tai
- yhdistämällä työaikaperiodissa kaksi tai useampia vapaapäiviä yhdeksi tai useammaksi yhdenjaksoiseksi vapaaksi tai
- siirtämällä se työpaikkakohtaisella sopimuksella muuhun työaikaperiodiin.

Vapaapäivä on pyrittävä sijoittamaan viikkolevon yhteyteen.

ESIMERKKI

Työaika 115 tuntia 3 viikossa.

1. viikko:

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
V	T	T	T	T	T	VV

2. viikko:

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
T	T	T	T	T	VV	T

3. viikko:

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
T	T	T	T	V	V	VV

T= työpäivä
V = vapaapäivä
VV = viikkolepo

6. Poissaolot eivät aiheuta muutosta sovittuihin, ilmoitettuihin tai työvuorolistaan ennen poissaoloa merkittyihin vapaapäiviin.

ESIMERKKI

Työaika keskimäärin 38 tuntia 20 minuuttia viikossa.

Työvuoroluettelo:

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
T	T	T	-	V	V	VV

Sairausloma

Torstaina kyseisellä viikolla arkipyhä.

Sairausloman alta ei vapaapäiviä siirretä myöhempään ajankohtaan.

Työvuoroluettelo:

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
T	T	T	V	T	T	VV

Sairausloma

Työvuoroluettelon mukainen vapaapäivä (V) on sairausloman ulkopuolella, joten työntekijä palaa töihin perjantaina.

T = työpäivä

V = vapaapäivä

VV = viikkolepo

7. Työntekijän kanssa voidaan sopia 20 §:n mukaisesti 6-päiväisestä työviikosta.

Aatto- ja pyhävapaa

8. Keskimäärin viitenä päivänä viikossa, toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa työskentelevälle työntekijälle annetaan vapaana juhannusaatto tai jouluaatto.

Lisäksi suositellaan, että aattovapaata seuraava päivä on vapaapäivä, jos siitä ei aiheudu erityistä haittaa työvuorosuunnittelulle.

Työsuhteen alkamisvuonna aattovapaa annetaan, jos työsuhde on alkanut ennen juhannusviikkoa.

Vuosilomalle sijoittuva aattovapaa lasketaan saaduiksi aattovapaiksi.

Arkipyhälyhennys

9. Työaika lyhentävät
- pitkäperjantai
  - toinen pääsiäispäivä
  - helatorstai
  - juhannusaatto.

Työaika lyhentävät maanantaista perjantaihin sijoittuvat

- uudenvuodenpäivä
- loppiainen
- vapunpäivä
- itsenäisyyspäivä
- jouluaatto tai tapaninpäivä
- joulupäivä.

Työajan lyhennys annetaan lyhentävän päivän sisältävällä periodilla.

Arkipyhälyhennyksen edellytyksenä on se, että työsuhde on ennen arkipyhää kestänyt vähintään kuukauden.

Kokoaikaiset

10. Työajan lyhennys on 7 tuntia 30 minuuttia lyhennyspäivää kohden.

Lyhennys toteutetaan antamalla yhdenjaksoinen vapaa. Jos se ei ole mahdollista, lyhennetään periodin tuntimäärää muulla tavalla.

11. Kokoaikaisen työajan lyhennys voidaan sopia rahakorvauksena arkipyhäkohtaisesti.

Osa-aikaiset

12. Osa-aikaisen työaika lyhennetään sillä tuntimäärällä, joka saadaan jakamalla työ sopimuksessa sovittu keskimääräinen viikkotyöaika 5:llä.

Periodityöajan vaihdellessa keskimääräinen viikkotyöaika lasketaan 12 edelliseltä kalenteriviikolta.

Osa-aikaisen työajan lyhennys voidaan sopia rahakorvauksena.

8 § Lisä- ja ylityö

Lisä- ja ylityökorvauksen laskeminen

1. Lisä- ja ylityökorvauksia laskettaessa työvuoroluettelo verrataan työaikaperiodin kunakin päivänä ja viikkona tehtyihin työtunteihin sekä periodin kokonaistunteihin.
2. **Lisätyö** syntyy ylittäessä työvuoroluettelon mukainen tuntimäärä mutta ei ylityörajoja. Lisätyöstä maksetaan korottamatonta tuntipalkkaa.
3. **Vuorokautinen ylityö** syntyy tehtäessä yli 9-tuntisia päiviä tai yli 10-tuntisia päiviä (20 §). Yli 9 tuntia / 10 tuntia vuorokaudessa tehdystä työstä maksetaan kahdelta ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla korotettu palkka ja seuraavilta 100 %:lla korotettu palkka.
4. **Viikkoylityö** syntyy viikon työtuntien ylittäessä vielä 48 tuntia tai 56 tuntia (7 §:n 4. kohdan sopimus) saman viikon mahdollisten vuorokautisten ylityötuntien vähentämisen jälkeen. Viikkoylityötunnit korvataan 50 %:lla korotetulla palkalla.
5. **Periodiylityö** syntyy työaikaperiodin kokonaistuntien ylittäessä vielä periodin enimmäistuntimäärän (viikkojen lukumäärä x 40 tuntia) mahdollisten vuorokautisten ja viikkoylityötuntien vähentämisen jälkeen. Periodiylityö korvataan maksamalla 20 ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla korotettu palkka ja sen jälkeisiltä tunneilta 100 %:lla korotettu palkka.
6. Lisä- ja ylityökorvausta laskettaessa työaika pyöristetään lähimpään neljännestanttiin.

ESIMERKKI

1. vko Työvuoroluetteloon merkitty 38 t, tehty 38 t
2. vko Työvuoroluetteloon merkitty 38 t, tehty 38 t

3. vko	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su	yht.
Työvuoro- luettelo	8	8	8	8	7	-	-	39 t = 115 t/3 vko
Tehty	8	8	10	8	7	7	6	54 t = 130 t/3 vko
Lisätyö 0 %			1			4		5
Vuorok. ylityö 50 %			1					1
Vuorok. ylityö 100 %								
Vkoilyö 50 %						3	2	5
Periodiylityö 50 %							4	4
Sunnuntaityökorvaus							6	6
Viikkolevon korvaus							6	6

Korvaukset:**Lisätyö**

120 tunnin ja työvuoroluetteloon merkityn 115 tunnin erotus on lisätyötä, joka korvataan korottamattomalla tuntipalkalla. Lisätyötä on tehty 1 tunti keskiviikkona ja 4 tuntia lauantaina.

Vuorokautinen ylityö

Keskiviikkona on tehty yli 9 tuntinen päivä. Keskiviikon vuorokautinen ylityötunti korvataan 50 %:lla korotetulla palkalla.

Viikkoylityö

Viikossa on tehty 54 tuntia. Tästä vähennetään saman viikon jo korvattu vuorokautinen ylityötunti. Viikkoylityötä on 48 tunnin ylitte eli 5 tuntia, jotka korvataan 50 %:lla korotetulla palkalla. Viikkoylityötä on tehty 3 tuntia lauantaina lisätyön jälkeen ja 2 tuntia sunnuntaina.

Periodiylityö

Jaksossa on tehty kaikkiaan 130 tuntia. Tästä vähennetään jo korvattu vuorokautinen ylityötunti ja 5 tuntia viikkoylityötä. Jäljelle jää 124 tuntia. 120 tuntia ylittävät 4 tuntia on periodiylityötä ja korvataan 50 %:lla korotetulla palkalla. Periodiylityötä on tehty 4 tuntia sunnuntaina viikkoylityön jälkeen.

Sunnuntaityö

Sunnuntaina tehdyiltä 6 tunnilta maksetaan ylityökorvausten lisäksi sunnuntai-työkorotuksena yksinkertainen tuntipalkka. Menetetty viikkolepo on lain mukaan korvattava ensisijaisesti antamalla työntekijälle 6 tunnin palkallinen vapaa tai sopimalla vastaava rahakorvaus. Työaikaa on lyhennettävä viimeistään kolmen kuukauden kuluessa viikkolevon aikana tehdyn työn tekemisestä, elleivät työnantaja ja työntekijä ole muuta sopineet.

Tuntipalkka

7. Tuntipalkka saadaan jakamalla kuukausipalkka mahdollisine henkilökohtaisine lisineen luvulla 160.

Osa-aikatyöntekijän tuntipalkka saadaan jakamalla palvelusvuosia vastaava täyden työajan taulukkopalkka mahdollisine henkilökohtaisine lisineen luvulla 160.

Lisä- ja ylityökorvaus vapaa-aikana

8. Lisä- ja ylityökorvaus voidaan vaihtaa vapaa-aikaan työaikalain 21 §:n mukaan.

ESIMERKKI

Työntekijä on tehnyt 5 tuntia lisätyötä ja 2 tuntia vuorokautista ylityötä. Vapaana annetaan 5 tuntia lisätyöstä ja 2 tuntia 50 %:lla korotettuna eli 3 tuntia. Yhteensä vapaata annetaan 8 tuntia.

Työaikapankki

9. Pöytäkirja työaikapankista on työehtosopimuksen liitteenä.

9 § Sunnuntaityö

1. Sunnuntaityö määräytyy työaikalain 17 §:n ja 20 §:n mukaan.
2. Sunnuntaina tai kirkollisena juhla-, itsenäisyys- ja vapunpäivänä tehdystä työstä maksetaan kaksinkertainen palkka.

ESIMERKKI

Työntekijä on työskennellyt työvuoroluettelon mukaisesti sunnuntaina 6 tuntia. Sunnuntaityön peruspalkkasisältyy kuukausipalkkaan. Sunnuntaityökorvauksena työntekijälle maksetaan kuukausipalkan lisäksi yksinkertainen tuntipalkka 6 tunnilta. Tuntipalkka määräytyy 8 §:n 7. kohdan mukaan.

3. Sunnuntaityökorvaus voidaan sopia vaihdettavaksi vastaavaan vapaa-aikaan työaikalain 21 §:n mukaan.

4. Palkkaus

10 § Palkat

Palkan määrä

1. Palkan määrään vaikuttavat:
  - työtehtävät
  - koulutus
  - palvelusvuodet
  - lisät.
2. Palkkaryhmittely ja palkat ovat sopimuksen liitteenä.

Palkanmaksu

3. Palkat maksetaan ainakin kerran kuukaudessa.

Työaikalisät sekä sunnuntaityökorvaus on maksettava lisiin oikeuttavan työn tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä.

Työsuhteen päättyessä loppupalkka voidaan maksaa työsuhteen päättymispäivän mukaisen palkanmaksukauden normaalina palkanmaksupäivänä.

Työsuhteen purkutilanteessa sovelletaan 4 §:n 9 kohtaa.

Koululaispalkka

4. Peruskoulun, lukion tai ammatillisen oppilaitoksen oppilaalle voidaan maksaa koululaispalkkaa. Koululaispalkka on 70 % II palkkaryhmän 1. vuoden palkasta.

Koululaisen työskenneltyä tämän työehtosopimuksen tarkoittamassa ammatissa 3 kuukautta palkka määräytyy työstä riippuen lähetin tai harjoittelijan palkan mukaan. Työsuhteen ei tarvitse olla yhdenjaksoinen.

Lähetin palkka

5. Lähetin palkka on 80 % II palkkaryhmän 1. vuoden palkasta.

Harjoittelijan palkka

6. Harjoittelu-aika teknisellä henkilökunnalla on yksi vuosi, ellei lyhyemmästä harjoitteluajasta ole sovittu. Työsuhteen ei tarvitse olla yhdenjaksoinen.

Harjoitteluajan kesto lasketaan samalla tavalla kuten palvelusvuodet (10 § 8. kohta).

Harjoittelijan palkka on 85 % II palkkaryhmän 1. vuoden palkasta.

Lääketechnikko-oppilaan (oppisopimusoppilas) palkka

7. Apteekissa tapahtuvan työnopetuksen ja työharjoittelun ajalta palkka määräytyy seuraavasti:
  - palkka on 82 % III palkkaryhmän 1. vuoden palkasta niillä oppilailta, joilla ei ole aikaisempaa kokemusta apteekki-alalta.
  - palkka on 85 % III palkkaryhmän ao. vuosiportaan palkasta niillä oppilailta, jotka ovat työskennelleet II palkkaryhmän teknisinä työntekijöinä. Näillä oppilailta luetaan palvelusvuosiin II palkkaryhmässä palveltu aika.
  - apteekissa jo työsuhteessa olevalle, jonka työsuhde on kestänyt vähintään 9 kuukautta ennen oppisopimussuhteen alkamista, maksetaan kuitenkin vähintään työaikaan suhteutettuna samaa palkkaa kuin mitä hänelle maksettiin ennen oppisopimussuhdetta.

Palvelusvuodet

8. Palkkataulukon palvelusvuosiin lasketaan palkkaryhmittäin
  - työssäolokuukaudet ilman harjoittelu-aikaa
  - palkkaan oikeuttava poissaoloaika
  - lakisääteinen raskaus- ja vanhempainvapaa (hoitovapaata ja muuta palkatonta vapaata ei lasketa palvelusvuosiin).

Osa-aikaisen palvelusvuodet kertyvät seuraavasti:

Keskimääräinen viikkotyöaika	Osa-aikaisesta työsuhteesta palvelusvuosiin lasketaan
10–19 tuntia	puolet (1/2)
20–29 tuntia	kaksi kolmasosaa (2/3)
30 tuntia tai enemmän	kaikki

9. Lääketyöntekijän ja lääketeknikon palvelusvuosiin lasketaan

- hänen alalla teknisenä työntekijänä palvelemaansa aika
- puolet oppisopimusohjelman kestosta tutkinnon tultua hyväksytysti suoritetuksi.

ESIMERKKI

Työntekijä on ollut apteekissa harjoitteluajan ja teknisenä 5 vuotta. Sen jälkeen hän on suorittanut 2-vuotisen oppisopimusohjelman ja valmistunut lääketyöntekijäksi.

Palvelusvuosia laskettaessa teknisenä työskennelty aika 5 vuotta otetaan huomioon sellaisenaan ja oppisopimusohjelmasta puolet eli 1 vuosi. Täysiä palvelusvuosia on kertynyt 6. Lääketyöntekijän palkka määräytyy III palkkaryhmän 7. vuoden mukaan.

10. Palvelusvuosiportaan muuttuessa palkkaus muuttuu seuraavan palkanmaksukauden alusta lukien.

Työkohtaisuuslisä

11. Työkohtaisuuslisää maksetaan työntekijän tehdessä omaa palkkaryhmäänsä vaativampia tai monipuolisempia tehtäviä. Työkohtaisuuslisä on vähintään 5 %.

Mikäli lisästä sovitaan, on suositeltavaa, että se tehdään kirjallisesti.

Henkilökohtainen lisä

12. Henkilökohtaista lisää suositellaan maksettavaksi työntekijän työtaidon, työtehon tai kokemuksen poiketessa kyseisen työntekijäryhmän yleisestä keskitasosta. Poikkeavana työtaitona pidetään muun muassa taitavaa asiakaspalvelua.

Mikäli lisästä sovitaan, on suositeltavaa, että se tehdään kirjallisesti.

Työkohtaisuuslisää ja henkilökohtaista lisää voidaan maksaa samanaikaisesti.

11 § Työaikalisät

Iltalisä

1. Kello 18.00 ja 22.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan:
  - 1.8.2023 alkaen 3,94 euroa tunnilta.
  - 1.8.2024 alkaen 4,06 euroa tunnilta.

Sunnuntaina, muuna kirkollisena juhla-, vapun- tai itsenäisyyspäivänä tehdystä työstä iltalisä maksetaan kaksinkertaisena.

Lauantai- ja aattolisä

2. Lauantaina kello 15.00, joulu- ja juhannusaattona kello 12.00 jälkeen tehdystä työstä maksetaan:
  - 1.8.2023 alkaen 4,21 euroa tunnilta.
  - 1.8.2024 alkaen 4,34 euroa tunnilta.

Yölisä

3. Kello 22.00 ja 08.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan:
  - 1.8.2023 alkaen 5,06 euroa tunnilta.
  - 1.8.2024 alkaen 5,21 euroa tunnilta.

Yölisää ei makseta aamulla työvuoroon tuleville.

Korotettu lisä

4. Sunnuntaina, muuna kirkollisena juhla-, vapun- tai itsenäisyyspäivänä tehdystä työstä työaikalisä maksetaan kaksinkertaisena.

Lisien maksaminen

5. Lisä laskettaessa työaika pyöristetään työvuorokohtaisesti lähimpään neljännestanttiin.
6. Työntekijän kanssa voidaan sopia työaikalisien (ilta-, lauantai-, aatto-, ja yölisät) korvaamisesta erillisenä kiinteänä kuukausikorvausena osana kuukausipalkkaa. Korvauksen tulee perustua arvioon, joka vastaa toteutuneiden tuntien perusteella maksettavia lisiä. Arviota tarkastellaan tarpeen mukaan vuosittain.

Lisien vaihto vapaa-aikaan

7. Työntekijän kanssa voidaan sopia työaikalisien vaihtamisesta vastaavaan vapaa-aikaan säännöllisenä työaikana tai näin syntyvien vapaiden siirtämisestä työaikapankkiin. Samalla sovitaan laskutavasta.

Apteekin tämän työehtosopimuksen työntekijöitä koskevasta sopimuksesta neuvotellaan 20 §:n mukaisesti mahdollisesti valitun luottamusmiehen kanssa.

12 § Osa-aikaisen palkka

1. Osa-aikaisen peruskuukausipalkka määräytyy sovitun keskimääräisen viikkotyöajan ja 38 tunnin 20 minuutin suhteessa taulukkopalkasta laskettuna.

ESIMERKKI

Osa-aikaisen työehtosopimuksessa sovitettu työaika on 96 tuntia 3 viikossa eli keskimääräinen viikkotyöaika on 32 tuntia. Kokoaikaisen taulukkopalkka on 1.981 €. Osa-aikaisen peruskuukausipalkka on näin ollen:
 $(32 : 38,33) \times 1.981 \text{ €} = 1.653,85 \text{ €}$.

2. Osa-aikaiselle voidaan maksaa tuntipalkkaa, jos

- asiasta sovitaan tai
- työaika vaihtelee periodista toiseen.

Tuntipalkka saadaan jakamalla kokoaikaisen vastaava taulukko-palkka luvulla 160.

3. Alle 20 tuntia viikossa työskentelevälle siivoojalle voidaan maksaa palkkaliitteen mukaista tuntipalkkaa.

13 § Osakuukauden palkka

1. Maksettaessa työntekijälle palkkaa osalta kuukautta päiväpalkka saadaan jakamalla kuukausipalkka luvulla 21,5.

2. Osakuukauden palkka lasketaan:

- kertomalla päiväpalkka palkkaan oikeuttavilla päivillä, jos niitä on alle 13
- vähentämällä kuukausipalkasta poissa oltujen työpäivien palkka, jospalkkaan oikeuttavia päiviä on vähintään 13.

Työaikaa lyhentävät päivät rinnastetaan palkkaan oikeuttaviin päiviin tai poissa oltuihin työpäiviin sen mukaan sisältyvätkö ne palkalliseen vai palkattomaan osaan kuukautta.

ESIMERKKI

Työssä												Poissaolo							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20...

1.–12. välisenä aikana on 8 palkkaan oikeuttavaa päivää, joista yksi on työaikaa lyhentävä arkipyhä. Kuukausipalkka on 1.935 euroa.

Päiväpalkka: $1.935 \text{ €} : 21,5 = 90 \text{ €}$.

Palkkaa maksetaan: $90 \text{ €} \times 8 = 720 \text{ €}$.

ESIMERKKI

Työssä																	Poissaolo				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	...	30

1.–17. välisenä aikana on 13 palkkaan oikeuttavaa päivää.

18.–30. välisenä aikana poissa oltuja työpäiviä on 9.

Kuukausipalkka on 1.935 euroa.

Päiväpalkka: $1.935 \text{ €} : 21,5 = 90 \text{ €}$.

Poissa olujen työpäivien palkka: $90 \text{ €} \times 9 = 810 \text{ €}$.

Palkkaa maksetaan: $1.935 \text{ €} - 810 \text{ €} = 1.125 \text{ €}$.

3. Tätä pykälää sovelletaan osakuukauden palkan laskemiseen myös silloin, jos osalta kuukautta maksetaan vuosilomalain 10 § 4 momentin mukaista lomapalkkaa. Mikäli tällaisessa tilanteessa palkkaan oikeuttavia työpäiviä on kuitenkin kuukaudessa vähintään 13, poissa oluiksi työpäiviksi lasketaan päivät maanantaista perjantaihin. Loman sisään mahdollisesti jäävä työaika lyhentävä arkipyhä rinnastetaan kuitenkin laskennallisesti palkkaan oikeuttavaksi työpäiväksi, eikä sitä vähennetä kuukausipalkasta.

ESIMERKKI

Loma					Työssä																
1	2	3	4	5	...	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	...	28	29	30

Kuukausipalkkainen työntekijä on lomalla 1.–14. Lomaan sisään jää yksi arkipyhä. Lomapalkka lasketaan vuosilomalain 10 §:n 4 perusteella, koska työntekijän työaika ja palkka ovat muuttuneet lomanmääräytymisvuoden aikana. Loppukuun työntekijä on normaalisti töissä, palkkaan oikeuttavia työpäiviä tällä ajalla on 13. Loppukuun palkka saadaan vähentämällä hänen kuukausipalkasta poissa olujen työpäivien palkka. Loppukuun palkan suuruus saadaan laskemalla loman alle jäävien työpäivien määrä.

Työpäiviksi lasketaan maanantaista perjantaihin olevat päivät ja loman sisällä oleva arkipyhä rinnastetaan työpäiväksi. Loman alle jää 9 poissa oltua työpäivää.

Työntekijän kuukausipalkasta vähennetään 9 työpäivän palkka, ja näin saatu summa on loppukuun työssä olon ajalta maksettava palkka.

Työntekijän päiväpalkka: $1935 \text{ €} / \text{kk} : 21,5 = 90 \text{ €}$.

Poissa oltujen eli loman alle jäävien työpäivien palkka:
 $90 \text{ €} \times 9 = 810 \text{ €}$.

Palkkaa maksetaan: $1935 \text{ €} - 810 \text{ €} = 1125 \text{ €}$.

4. Vuosilomapalkkaa ja lomakorvausta laskettaessa päiväpalkka saadaan jakamalla kuukausipalkka vuosilomalain mukaisesti luvulla 25.

5. Poissaolot

14 § Sairastuminen

Palkanmaksuedellytykset

1. Palkka maksetaan jos:
  - työntekijä on sairastumisen tai tapaturman johdosta estynyt tekemästä työtä ja
  - työntekijä ei ole aiheuttanut työkyvyttömyyttä tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella.

Ilmoitusvelvollisuus

2. Työntekijän on viipymättä ilmoitettava poissaolosta ja sen arvioidusta kestosta. Sairausajan palkanmaksu alkaa ilmoituksesta.

Apteekissa voidaan paikallisesti 20 §:n mukaisesti sopia oma ilmoitus -menettelystä. Oma ilmoitus -menettely tarkoittaa työntekijän mahdollisuutta ilmoittaa omasta työkyvyttömyydestä työnantajalle ilman työkyvyttömyyden todentavaa lääkärin-, terveydenhoitajan tai sairaanhoitajan todistusta. Sopimus voi koskea enintään kolme kalenterivuorokautta kestäviä työntekijän omia sairauspoissaoloja ja vain lyhytkestoisia sairauksia, jotka eivät vaadi lääkärinhoitoa (esim. flunssa, vatsatauti). Omailmoitus -menettelyssä voidaan ottaa huomioon tilanteita, joissa työnantajan vaatimaa selvitystä ei ole mahdollista saada esimerkiksi viikonloppuisin tai pyhäpäivisin siitä syystä, että terveydenhuoltopalveluja ei ole kohtuulliselta etäisyydeltä saatavissa.

Lääkärintodistus tai muu poissaoloselvitys

3. Työntekijän on vaadittaessa esitettävä työkyvyttömyydestään lääkirintodistus tai muu työnantajan hyväksymä selvitys. Vaatimus on esitettävä mahdollisimman varhaisessa työkyvyttömyysvaiheessa selvityksen saatavuuden ja luotettavuuden vuoksi. Työnantajan nimetessä lääkärin työnantaja maksaa lääkirintodistuksen hankkimis-kustannukset.

Kun lääkäripalvelut sisältyvät työnantajan työterveyshuoltosopimukseen ja nämä palvelut ovat ilman kohtuutonta haittaa työntekijän saatavilla, lääkärintodistus on syytä hakea työterveyshuollosta.

Epidemioiden aikana hyväksyttäväksi poissaoloselvitykseksi voidaan katsoa työterveys-, terveyden- tai sairaanhoitajan tutkimuksensa perusteella antama todistus. Sairausloman pituus on tällöin enintään kolme vuorokautta.

Työkykyä vastaava korvaava työ

4. Työnantaja ja työntekijä voivat sopia työntekijän halutessa työkykyä vastaavasta korvaavasta työstä silloin, kun työterveyslääkäri arvioi, että työntekijä ei ole täysin työkyvytön, eikä korvaava työ haittaa tai estä työntekijän paranemista tai toipumista sairaudesta tai tapaturmasta.

Korvaava työ tukee varhaista työhön paluuta ja on tärkeä osa toimintakyvyn ylläpitämistä ja paranemisen tukemista. Korvaavan työn pitää olla tarkoituksenmukaista ja sen tulee vastata työntekijän työkykyä.

Korvaavaa työtä pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestää siten, että työntekijän tavanomaisia työtehtäviä mukautetaan työkykyä vastaavaksi. Työntekijän ansiot eivät saa korvaavan työn johdosta laskea. Työntekijällä ja työnantajalla on mahdollisuus keskeyttää korvaava työ.

Korvaavaa työtä ei voida käyttää kuume-, flunssa- ja vatsatauti-tapauksissa.

Tarkemmista pelisäännöistä korvaavan työn käytössä sovitaan yhdessä henkilöstön kanssa. Korvaavan työn käytöstä ilmoitetaan aina luottamusmiehelle.

Palkanmaksu

5. Palkka maksetaan kunkin työkyvyttömyystapauksen yhteydessä seuraavasti:

Työsuhteen kesto sairastumishetkellä	Palkallisen perusjakson pituus
alle kuukausi	sairausvakuutuslain karenssiajalta 50 % palkasta
vähintään kuukausi	sairausvakuutuslain karenssiaika eli sairastumispäivä ja sitä seuraavat 9 arkipäivää
vähintään 2 kk mutta alle 3 vuotta	28 kalenterivuorokautta
vähintään 3 mutta alle 5 vuotta	35 kalenterivuorokautta
vähintään 5 vuotta	42 kalenterivuorokautta

Palkallisen jakson pituus on 28 kalenterivuorokautta työsuhteen kestosta riippumatta, jos työntekijä on työtehtävissä tapahtuneen työtapaturman vuoksi työkyvytön. Tältä ajalta työntekijälle lain mukaan kuuluva päiväraha maksetaan työnantajalle enintään työnantajan maksamaa palkan määrää vastaavasti.

Palkka maksetaan jaksoon sisältyviltä työpäiviltä.

Sairausajan palkassa ei makseta työaikalisää (kuten ilta- tai lauantailisää), sunnuntaityökorvausta eikä lisä- ja ylityökorvauksia.

6. Jos työntekijä keskeyttää oman sairautensa, tai muusta syystä aiheutuneen työkyvyttömyytensä takia, opintovapaansa tai vuoroteltuvapaansa tai muun näihin rinnastettavan palkattoman vapaansa, työnantajalla ei ole velvollisuutta maksaa sairausajan palkkaa ajalta, jonka vapaa olisi kestänyt.

Mikäli työntekijä palaa keskeytyneen vapaansa jälkeen töihin ja sairastuu uudelleen, sairausajan palkka maksetaan normaalisti.

7. Työkyvyttömyyden kestäessä yli palkallisen perusjakson (28, 35, 42 kalenterivuorokautta), maksetaan työntekijälle sairausajan palkkaa 28 lisävuorokautta. Lisäjakso tulee maksettavaksi ainoastaan ker-
ran 12 perättäisen kuukauden aikana ja se voi muodostua yhdestä tai useammasta osasta.

Mikäli uusi työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin 12 perättäisen kuukauden jakso on päättynyt ja jatkuu edelleen yhdenjaksoisesti jakson päättymisen jälkeen, ei tämän työkyvyttömyyden johdosta suoriteta sairausajan lisäjakson palkkaa.

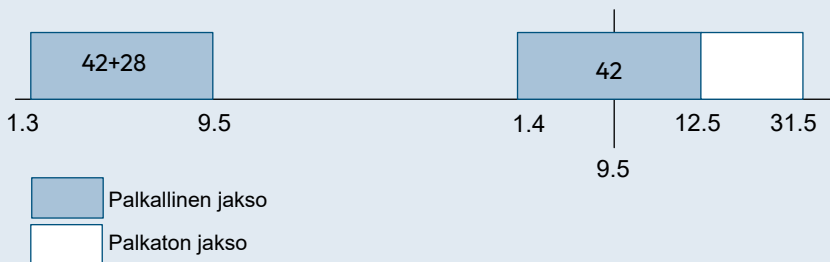
ESIMERKKI

Työntekijän työsuhde on kestänyt yli 5 vuotta. Hän on sairauslomalla 1.3.–17.6. Työsuhteen keston perusteella hänelle maksetaan sairausajan palkkaa 42 + 28 kalenterivuorokauden jaksoon sisältyviltä työpäiviltä.

Saman työntekijän 5.12.–16.2. sairauslomasta palkka maksetaan vain 42 kalenterivuorokauden jaksoon sisältyviltä työpäiviltä. Lisäjakso 28 kalenterivuorokautta on jo käytetty kuluneen 12 kuukauden aikana.

ESIMERKKI

Yli 5 vuotta työsuhteessa olleen työntekijän sairausloma alkaa 1.3. ja päättyy 9.5. Sairausajan palkkaa maksetaan 42 kalenterivuorokauden perusjaksolta ja 28 kalenterivuorokauden lisäjaksolta. Hän sairastuu uudelleen seuraavan vuoden huhtikuun alussa. Sairausloma kestää 1.4.–31.5. Sairausajan palkkaa maksetaan 42 kalenterivuorokauden perusjaksolta eli 1.4.–12.5. Lisäjakso ei tule maksettavaksi, koska uusi työkyvyttömyys on alkanut ennen kuin 12 perättäisen kuukauden jakso on päättynyt (9.5.) vaikka sairausloma jatkuu jakson päättymisen jälkeen.

8. Työnantaja maksaa sairausajan palkan suoraan työntekijälle ja hakee itselleen tältä ajalta tulevan sairausvakuutuskorvauksen saatuaan työntekijältä siihen tarvittavat selvitykset ja valtuutuksen, jotka työntekijän tulee toimittaa viivytyksettä.

9. Paikallisesti voidaan 20 §:n mukaisesti sopia sairausajan palkan maksamisesta seuraavaa:
- Sairausvakuutuslain tarkoittamaan karenssiikaan (sairastumispäivä ja 9 seuraavaa arkipäivää) sisältyvältä ajanjaksolta maksetaan täysi palkka.
  - Karenssiajan jälkeisiltä työpäiviltä maksetaan päiväpalkan sairauspäivärahan erotus. Erotusosan suorittaminen edellyttää, että työnantajalle on selvitetty työntekijälle maksettavan tai jo maksetun päivärahan määrä.
10. Jos työntekijä ei ole toimittanut Kelan pyytämiä selvityksiä, eikä sairauspäivärahaa tästä syystä makseta tai se maksetaan normaalia pienempänä, vähenee työnantajan palkanmaksuvelvollisuus maksamatta jääneellä määrällä.

Sairausajan palkasta vähennetään samasta työkyvyttömyydestä ja samalta ajanjaksolta saatu päiväraha tai siihen rinnastettava korvaus, joka maksetaan

- tapaturmavakuutuslain, työntekijän eläkelain, liikennevakuutuslain, rikosvahinkolain tai sotilasvammalain perusteella tai
- työnantajan kokonaan tai osaksi kustantaman muun vakuutuksen perusteella.

Jos sairausajan palkka on maksettu ennen kuin jokin edellä mainituista korvauksista on suoritettu, työnantajalla on oikeus nostaa korvaus tai saada sen määrä takaisin työntekijältä, ei kuitenkaan enempää kuin maksamansa määrän.

Sairauden uusiutuminen

11. Työntekijän sairastuessa samaan sairauteen 30 päivän kuluessa työhön paluusta sairausajan palkka maksetaan seuraavasti:
- poissaolojaksot lasketaan yhteen ja niiltä maksetaan palkka kuin kyseessä olisi yksi sairastumisjakso
  - palkka maksetaan kuitenkin vähintään sairausvakuutuslain karenssi ajalta. Karenssi on päivärahaoikeuden alettua jo aiemmalla jaksolla uusiutumistapauksissa vain sairastumispäivä. Palkka maksetaan sairastumispäivän ollessa työpäivä.

15 § Tilapäinen poissaolo

Äkillinen sairaus perheessä

1. Työntekijälle pyritään antamaan mahdollisuus lyhyeen palkattomaan poissaoloon perheessä sattuneen äkillisen sairauden johdosta.
2. Alle 10-vuotiaan lapsen sairastuessa äkillisesti lapsen huoltajalle maksetaan palkka 14 §:n mukaan 1–3 kalenteripäivään sisältyviltä työpäiviltä jos:
  - lyhyt poissaolo on välttämätöntä lapsen hoidon järjestämiseksi tai lapsen hoitamiseksi ja
  - työntekijä on viipymättä ilmoittanut poissaolosta ja sen arvioidusta kestosta sekä
  - lapsen sairaudesta on toimitettu lääkärintodistus tai muu työnantajan hyväksymä selvitys.

Muulle kuin yksinhuoltajalle palkka maksetaan, jos toisella huoltajalla ei ole ansiotyön eikä työajan takia mahdollisuutta järjestää hoitoa tai hoitaa lasta itse.

ESIMERKKI

T = työpäivä

V = vapaapäivä

VV = viikkolepo

S = lapsi sairaana ja työntekijä pois työstä

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
T	T	V	T	T	T	VV
	S	S	S	S		

Palkka maksetaan kolmeen kalenteripäivään (Ti–To) sisältyviltä työpäiviltä (Ti ja To).

To	Pe	La	Su	Ma	Ti
T	T	V	V	T	T
	S	S	S	S	

Palkka maksetaan kolmeen kalenteripäivään (Pe–Su) sisältyviltä työpäiviltä (Pe).

3. Lapsen ollessa vaikeasti sairas työntekijä on sovittaessa oikeutettu palkattomaan poissaoloon (VNP 93/1987).

Poissaolo ei ole työssäolon veroista aikaa vuosiloman ansainnassa.

Vihkiminen ja merkkipäivä

4. Työntekijän vihkimispäivä on palkallinen vapaapäivä, kun se sattuu hänen työpäiväkseen.

Poissaolo ei ole työssäolon veroista aikaa vuosiloman ansainnassa.

5. Vähintään vuoden työsuhteessa olleen työntekijän 50- ja 60-vuotispäivä on palkallinen vapaapäivä. Vuosiloman ajalle sattuvaa merkkipäivää ei kuitenkaan siirretä myöhempään ajankohtaan.

Poissaolo ei ole työssäolon veroista aikaa vuosiloman ansainnassa.

Kuolema ja hautajaiset

6. Työntekijälle pyritään järjestämään mahdollisuus lyhyeen poissaoloon lähiomaisen kuoleman ja hautajaisten johdosta.

Lyhyellä poissaololla tarkoitetaan kuolemasta ja hautajaisista johtuviin järjestelyihin tarvittavaa aikaa.

Hautajaisista aiheutuvalla poissaololla tarkoitetaan hautajaispäivää ja mahdollista uurnanlaskutilaisuutta.

Poissaolon kestäessä yli päivän työntekijän on annettava työnantajan pyynnöstä etukäteen selvitys ajan tarpeesta.

Lähiomaisia ovat lähinnä avio- ja avopuoliso, vanhemmat, iso- ja appivanhemmat, lapsi, sisar ja veli.

Poissaolo ei vähennä ansioita.

Ammattiliiton luottamustehtävät

7. Työntekijälle, joka on nimetty Palvelualojen ammattiliiton edustajaksi työehtosopimusneuvotteluihin, järjestetään mahdollisuuksien mukaan tilaisuus niihin osallistumiseen palkattomasti.

Poissaolo ei ole työssäolon veroista aikaa vuosiloman ansainnassa.

8. Työntekijälle, joka on edustajana Palvelualojen ammattiliiton valtuustossa tai hallituksessa, pyritään järjestämään tilaisuus osallistua niiden kokouksiin ansiota vähentämättä.

Yhteiskunnalliset tehtävät

9. Työntekijälle maksetaan palkan ja ansionmenetykskorvauksen erotus hänen osallistuessa työaikana:
  - kunnanvaltuuston tai
  - kunnanhallituksen tai
  - aluevaltuuston tai
  - valtiollisten tai kunnallisten vaalien vaalilautakunnan tai -toimikunnan työskentelyyn.

Erotus maksetaan työntekijän annettua selvityksen ansionmenetykskorvauksesta.

Kertausharjoitukset

10. Työntekijälle maksetaan reservin kertausharjoituspäiviltä palkan ja reserviläispalkan erotus.

Määräystä sovelletaan myös työntekijöihin, jotka siviilipalveluslain nojalla määrätään kertausharjoituksia korvaavaan palveluun.

Poissaolon edellytykset ja vuosilomaedut

11. Tämän pykälän mukaisesta poissaolostaan työntekijän on sovittava työnantajan kanssa.

16 § Lääkärintarkastukset

Palkanmaksuedellytykset

Säännöllisen työajan palkkaa ei vähennetä seuraavissa tapauksissa (a.–e.) edellyttäen, että tarkastukset ja tutkimukset on järjestetty tarpeetonta työajan menetystä välttämällä:

a. Sairauden toteaminen

Sairauden toteamiseksi välttämätön lääkärintarkastus ja siihen liittyvä lääkärin määräämä laboratorio- tai röntgentutkimus, jos aikaa ei ole saatu työajan ulkopuolella. Jos vastaanotolle pääseminen siirtyisi viikkoja sen johdosta, että työntekijä ei saa vastaanottoaikaa työajan ulkopuolella, hyväksytään lääkäriissäkäynti työaikana.

b. Äkillinen hammassairaus

Äkillisen hammassairauden hoitotoimen ajalta jos:

- hammassairaus ennen hoitoa aiheuttaa työkyvyttömyyden ja
- hammassairaus vaatii hoitoa samana päivänä tai saman työvuoron aikana ja
- hammaslääkärin antama todistus osoittaa työkyvyttömyyden ja hoidon kiireellisyyden.

c. Raskaus

Raskaana olevan työntekijän käydessä synnytystä edeltävissä lääketieteellisissä tutkimuksissa, jos aikaa ei ole saatu työajan ulkopuolella.

d. Työterveystarkastukset

Työntekijän käydessä lakisääteisessä ja työterveyshuollon suunnitelmassa mainitussa tarkastuksessa tai näissä määrättyssä jälkitarkastuksessa.

Työnantaja maksaa työntekijälle välttämättömät matkakustannukset kyseisiin tutkimuksiin tai jälkitarkastuksiin sekä edellytysten täyttyessä päivärahan, jos ne tehdään muulla paikkakunnalla.

e. Poissaolo muista syistä

Kunnanjärjestämät seulontatutkimukset (Vna 1339/2006: mammografia ja papakoe), mikäli käynnit eivät ole työvuoro- tai vapaapäiväjärjestelyitä taikka työaikapankkivapaita käyttäen mahdollisia työajan ulkopuolella.

17 § Lapsen syntymä

Perhevapaat

1. Erityisraskaus- ja raskaus-, vanhempainvapaa sekä hoito- että osittainen hoitovapaa ja työhön paluu näiltä määräytyvät työsopimuslain ja sairausvakuutuslain mukaan.

Ilmoitusajat

2. Erityisraskaus- ja raskaus-, vanhempain- ja hoitovapaasta tulee pääsääntöisesti ilmoittaa kaksi kuukautta ennen vapaan alkamista.
3. Adoptiovapaasta on ilmoitettava, mikäli mahdollista, kaksi kuukautta ennen vapaan alkamista.

Raskaus- ja vanhempainvapaan palkallisuus

4. Työntekijälle, jolla on oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen raskausrahaan, maksetaan raskausrahakauden alusta lukien palkka, tai palkan ja raskausrahan erotus, 40 arkipäivän ajalta.
5. Työntekijälle, jolla on oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen vanhempainrahaan, maksetaan palkka, tai palkan ja vanhempainrahan erotus, vanhempainvapaan 36 ensimmäisen arkipäivän ajalta. Edellä mainittu oikeus syntyy adoptiotilanteessa kuitenkin vain silloin, kun työntekijä adoptoi alle 7-vuotiaan lapsen.

Palkallisuuden edellytykset

6. Raskaus- ja vanhempainvapaan palkallisuuden edellytys on, että työntekijän työsuhte on kestänyt vähintään 9 kuukautta ennen vapaan alkua ja työntekijä palaa vanhempain-, adoptio- tai hoitovapaan päättymisen jälkeen työhön, ellei työsuhte ole työntekijästä riippumattomista syistä päätynyt vapaiden aikana ja paluu siten on mahdotonta.

Lisäksi edellytetään, että palkallinen raskaus- ja vanhempainvapaa pidetään yhdenjaksoisena. Muulla kuin synnyttävällä vanhemmalla on kuitenkin mahdollisuus pitää yhdenjaksoisuusvaatimuksesta poiketen palkallista vanhempainvapaata lapsen syntymän yhteydessä yhdenjaksoisesti ja loput palkallisesta vanhempainvapaasta myöhemmin yhdenjaksoisesti.

7. Mikäli työnantaja maksaa 4. ja/tai 5. kohdan mukaisilta ajoilta täyt-
tä palkkaa, siirtyy oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen raskaus- ja
vanhempainrahaan työnantajalle siltä osin, kuin raskaus- ja/tai
vanhempainrahat eivät ylitä työntekijän samalta ajalta saamaa
palkkaa.
8. Erotuksen maksaminen edellyttää työntekijän selvitystä sai-
rausvakuutuslain mukaisista raskaus- ja/tai vanhempainrahan
suuruuksista.
9. Jos työntekijä ei ole toimittanut Kelan pyytämiä selvityksiä, eikä
raskaus- tai vanhempainrahaa tästä syystä makseta tai se makse-
taan normaalia pienempänä, vähenee työnantajan palkanmaksu-
velvollisuus maksamatta jääneellä määrällä.

Etudet

10. Työntekijän ollessa poissa yli lakisäätetyn raskaus- ja vanhempai-
nvapaan, ei tällaista poissaoloaika oteta huomioon työssäolonve-
roisena määriteltäessä työsuhteen keston sidottuja etuuksia, ellei
muuta ole laissa säädetty tai erikseen sovittu.

6. Vuosiloma

18 § Vuosiloma

1. Vuosilomaetuudet määräytyvät työehtosopimuksen mukaan ellei vuosilomalaista muuta johdu.

Loman pituus

2. Lomaa ansaitaan täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta seuraavasti:

Työsuhteen kesto lomanmääräytymisvuoden (1.4.–31.3.) loppuun mennessä	Lomapv / kk	Täysi loma
a. alle 1 v	2 pv	24 pv
b. vähintään 1 v, alle 15 v	2,5 pv	30 pv
c. vähintään 15 v tämän työehtosopimuksen piirissä	3 pv	36 pv

Kohdassa c. työsuhteen keston luetaan nykyisestä työsuhteesta tämän työehtosopimuksen piirissä työskennelty aika, joka oikeuttaa palvelusvuosiin.

Jos loman pituutta laskettaessa lomapäivien luvuksi ei tule kokonaisluku, on päivän osa annettava täytenä lomapäivänä.

Täysi lomanmääräytymiskuukausi on kalenterikuukausi:

- jonka aikana työntekijä on työskennellyt vähintään 14 päivää
- jonka aikana työntekijä on työskennellyt vähintään 35 tuntia.

Lomaa ansaitaan joko 14 päivän tai 35 tunnin säännön perusteella.

Lomaa ansaitaan 35 tunnin säännön perusteella työntekijän työskennellessä työehtosopimuksen mukaan pääsääntöisesti alle 14 päivää kuukaudessa.

Osa-aikainen työntekijä työskentelee viikossa kaksi päivää ja kumpanakin päivänä kahdeksan tuntia. Työsopimuksensa mukaan hänellä ei ole mahdollisuutta työskennellä 14 työpäivänä kuukaudessa. Lomaoikeus lasketaan 35 työtunnin ansaintasäännön perustella.

Työntekijä ansaitsee vuosilomaa jokaiselta vähintään 35 työtunnin kuukaudelta.

Loman antaminen

3. Työnantajan on annettava ennen loman määräämistä työntekijälle mahdollisuus esittää mielipiteensä loman ajankohdasta.

Työnantaja määrää loman alkamisajankohdan vuosilomalain mukaisesti.

Loman ajankohta on ilmoitettava työntekijälle mikäli mahdollista kuukautta tai kuitenkin viimeistään 2 viikkoa ennen loman alkamista. Työkyvyttömyyden johdosta siirretyn loman alkamisesta ilmoitetaan mikäli mahdollista kaksi viikkoa tai kuitenkin viimeistään viikkoa ennen loman alkamista.

4. Kuukaudelta 2,5 päivää lomaa ansaitsevalle annetaan 24 lomapäivää lomakaudella (2.5.–30.9.) ja muu osa lomasta ennen seuraavan lomakauden alkua (1.10.–30.4.).

Kuukaudelta 3 päivää lomaa ansaitsevalle annetaan kertyneestä lomasta 30 päivää lomakaudella.

Allekirjoittajajärjestöt suosittelevat, että kesäloman ja ns. talviloman välinen aika olisi vähintään 2 viikkoa.

5. Työsuhteen päättymisen sekä vanhempain- että hoitovapaalle jäämisen yhteydessä työnantaja ja työntekijä voivat sopia myös muusta loman antamisajankohdasta vuosilomalain 20 ja 21 §:stä ja edellä määrätystä poiketen.
6. Lomapäiviksi ei lomaa annettaessa lueta sunnuntaita, muuta kirkollista juhla-, vapun-, itsenäisyyspäivää, pääsiäislauantaita, juhannus- tai jouluaattoa.
7. Lakisääteisen (2,5 pv/kk) vuosiloman ylittävä loman osa voidaan sopia korvattavaksi rahassa. Samalla sovitaan laskutavasta.

Loma ja vapaapäivät

8. Vuosiloma ei aiheuta muutoksia työntekijän kiinteään vapaapäiväjärjestelmään.

Ennalta laadittua vapaapäiväsuunnitelmaa noudatetaan myös vuosiloman alkamis- ja päättymisviikolla.

Jos työntekijällä ei ole kiinteää vapaapäivää (ks. esimerkki alla)

- loman alkaessa tai päättyessä kesken viikkoa ei vajaalla viikolla ole vapaapäivää
- loman alkaessa ja päättyessä kesken kalenteriviikkoa jommalla kummalla viikolla on vapaapäivä.

ESIMERKKI

T = työpäivä

VL = vuosilomapäivä

VV = viikkolepo

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
VL	VL	VL	VL	VL	VL	-	VL	VL	T	T	T	T	VV

Loman päättyessä kesken viikkoa tiistaina ei päättymisviikolla ole vapaapäivää.

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
T	T	T	VL	VL	VL	-	VL	VL	VL	VL	VL	VL	VV

Loman alkaessa torstaina ja päättyessä lauantaina, ei vajaalla viikolla ole vapaapäivää.

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
T	T	T	VL	VL	VL	-	VL	VL	VL	T	T	V	VV

Loman alkaessa kesken viikkoa torstaina ja päättyessä kesken viikkoa keskiviikkona, vapaapäivä on annettu loman päättymisviikolla. Vaihtoehtona on sijoittaa vapaapäivä loman alkamisviikolle.

Lomapalkka ja lisät

9. Lomapäivän palkka saadaan jakamalla kuukausipalkka luvulla 25. Lomapalkan lisäksi kuukausipalkkaiselle työntekijälle maksetaan korvausta lomanmääräytymisvuoden aikana maksetuista ilta-, lauantai-, aatto- ja yölisistä sekä kiinteäksi kuukausikorvaukseksi sovitusta työaikalisistä:
- 9 % työsuhteen kestettyä lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä alle vuoden
  - 11,5 % työsuhteen kestettyä lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä vähintään vuoden.

ESIMERKKI

Kuukausipalkkaisen työntekijän lomapalkka

Työntekijän kuukausipalkka on 2.000 €. Ilta- ja lauantailisiä hänelle on maksettu lomanmääräytymisvuoden aikana 600 €. Tästä 11,5 % on 69 €, johon sisältyy sekä kesä- että talviloman ajalle maksettavat lisät.

Työntekijällä on oikeus 30 päivän lomaan.
24 päivän kesälomalle lähtiessä maksettava palkka on

$$(24 \times 2.000 \text{ €}) / 25 + (24 \times 69 \text{ €}, \text{ kesälomaa vastaava osuus lisistä}) / 30 = 1.920 \text{ €} + 55,20 \text{ €} = 1.975,20 \text{ €}.$$

Loput lisien osuudesta (13,80 €) maksetaan talviloman yhteydessä.
Lomarahan suuruus on 50 % 1.975,20 €:sta eli 987,60 €.

ESIMERKKI

Osa-aikaisen tuntipalkkaisen työntekijän lomapalkka

Osa-aikainen tuntipalkkainen työntekijä, jonka työsuhde on kestänyt lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä vähintään vuoden, työskentelee 2–3 päivää viikossa. Hänen vuosilomansa määräytyy sen vuoksi 35 tunnin ansaintasäännön mukaan.

Ensin selvitetään 1.4.–31.3. maksetut työssäoloajan palkat ja vuosilomalain 12 §:n 2. momentin laskennalliset palkat.

Työssäoloajan palkkoja hänelle on lomanmääräytymisvuoden aikana maksettu 11.500 € ja sairausajan palkkoja 500 €. Hänellä on oikeus 30 päivän lomaan, koska kaikissa lomanmääräytymisvuoden kuukausissa on vähintään 35 työtuntia tai työssäolon veroista tuntia.

Lomapalkka on $11,5\% \times 12.000 \text{ €} = 1.380 \text{ €}$. Kesälomapalkkana maksetaan $24/30 \times 1.380 \text{ €} = 1.104 \text{ €}$ ja talvilomapalkkana loput eli 276 € .

Jos työsuhde on kestänyt lomanmääräytymisvuoden loppuun 31.3. mennessä alle vuoden, vuosilomaa ansaitaan 2 pv / kuukaudessa ja lomapalkka määräytyy 9 %:n mukaan.

Vuosilomaa annettaessa lomapäiviksi lasketaan osa-aikatyöntekijöilläkin kaikki vuosilomalain mukaiset arkipäivät (normaalisti 6 arkipäivää / viikko), vaikka työpäiviä olisi 2–3 päivää viikossa.

Lisäksi maksetaan erikseen lomarahaa 19 §:n mukaan.

Lomapalkan maksaminen

10. Lomapalkka maksetaan ennen loman alkua, elleivät työntekijä ja työnantaja 20 §:n mukaisesti toisin sovi. Apteekin tämän työehtosopimuksen työntekijöitä koskevasta sopimuksesta neuvotellaan mahdollisesti valitun luottamusmiehen kanssa.

Enintään kuuden päivän loman palkka saadaan maksaa apteekin normaalina palkkapäivänä.

11. Kuukausipalkkaisen laskennallinen lomapalkka ja työssäoloajan palkka tasataan tarvittaessa vastaamaan sovittua palkkaa. Tasauksessa ei huomioida ilta-, lauantai-, aatto- ja yölisiiä.

ESIMERKKI

Työntekijän kuukausipalkka on 2.000 € . Hänellä on 24 päivän vuosiloma 1.–28.8. Lomalle lähtiessään hän saa lomapalkkana:

$$(24 \times 2.000 \text{ €}) / 25 = 1.920 \text{ €}.$$

Koska työntekijän tulee saada elokuulta sovittu palkkansa vuosilomasta huolimatta, hänelle maksetaan loppukuun palkkana:

$$2.000 \text{ €} - 1.920 \text{ €} = 80 \text{ €}.$$

ESIMERKKI

Työntekijän kuukausipalkka on 2.000 €. Hänellä on 24 päivän vuosiloma 1.6.–1.7. Lomalle lähtiessään hän saa lomapalkkana edellisen esimerkin mukaisesti 1.920 €.

Koska työntekijän tulee saada sekä kesä- että heinäkuulta sovittu palkkansa, palkka tasataan heinäkuun palkanmaksun yhteydessä niin, että hän saa näiltä kuukausilta yhteensä 4.000 €.

Heinäkuussa työntekijälle maksetaan $4.000 \text{ €} - 1.920 \text{ €} = 2.080 \text{ €}$.

Lomakorvaus

12. Työsuhteen päättyessä maksetaan lomakorvaus ansaituista, pitämättömistä lomapäivistä. Lomakorvaus lasketaan kuten lomapalkka.

ESIMERKKI

Työntekijän sairausloman sijaisena olleen henkilön työsuhde kesti 3 päivää. Työtunteja kertyi yhteensä 15 tuntia.

Työsopimuksen perusteella on työskennelty niin lyhyt aika, että täyttä lomanmääräytymiskuukautta ei ole tästä syystä kertynyt. Työsuhteen päättyessä maksetaan kuitenkin lomakorvauksena 9 % työstä maksetusta palkasta.

19 § Lomaraha

Maksamisedellytykset

1. Lomaraha maksetaan työntekijän:

- aloittaessa loman ilmoitettuna tai sovittuna aikana ja
- palatessa työhön heti loman päätyttyä.

Lomaraha maksetaan myös työntekijän:

- oltua poissa työstä työnantajan suostumuksella välittömästi ennen loman alkamista tai sen päätyttyä tai
- ollessa estynyt palaamasta työhön vuosilomalain 7 §:n 2 momentissa mainitusta syystä tai
- ollessa siihen oikeutettu jäljempänä olevien 6.–9. kohtien tilanteissa.

Suuruus

2. Lomaraha on 50 % vuosilomalain mukaan ansaittua lomaa (2 / 2,5 pv/kk) vastaavasta lomapalkasta.

35 tunnin säännön mukaan lomaa ansaitsevan tuntipalkkaisen lomaraha määräytyy ansaittujen lomapäivien ja työsuhteen keston mukaan määräytyvän teoreettisen kokonaisloma-oikeuden suhteessa.

ESIMERKKI

Tuntipalkkaisen työntekijän työsuhde alkoi 1.9. Hän ansaitsee lomaa 35 tunnin säännön perusteella. 1.9.–31.3. hän on neljänä kalenterikuukautena työskennellyt vähintään 35 tuntia. Lomapäiviä on näin ollen yhteensä $4 \times 2 \text{ pv} = 8$ päivää. Lomaraha on tällöin:

$$(8 \times \text{lomapalkka} \times 50 \%) / 14$$

Jakaja on 14 koska ko. ajanjakson teoreettinen loma-oikeus on $7 \times 2 \text{ pv} = 14$ päivää.

ESIMERKKI

Tuntipalkkaisen työntekijän työsuhde on kestänyt yli vuoden. Hän ansaitsee vuosilomaa 35 tunnin säännön perusteella. Lomanmääräytymisvuoden aikana hän on 8 kuukautena työskennellyt vähintään 35 tuntia. Lomapäiviä on näin ollen yhteensä $8 \times 2,5 \text{ pv} = 20$ päivää. Lomaraha on tällöin:

$(20 \times \text{lomapalkka} \times 50 \%) / 30$

Lomarahan maksaminen

3. Lomaraha maksetaan vuosilomapalkan yhteydessä, elleivät työnantaja ja työntekijä 20 §:n mukaisesti toisin sovi.
4. Vuosiloman ollessa jaettu maksetaan kutakin loman osaa vastaava osuus lomarahasta vuosilomapalkan yhteydessä, ellei paikallisesti muuta ole sovittu.
5. Työntekijän halutessa voidaan lomaraha vaihtaa 20 §:n mukaisella sopimuksella vapaaksi säännöllisenä työaikana. Lomarahavapaiden määrä on 50 % vuosilomalain mukaisten lomapäivien määrästä. Lomarahavapaiksi lasketaan arkipäivät (ma-la).

Apteekin tämän työehtosopimuksen työntekijöitä koskevasta sopimuksesta neuvotellaan mahdollisesti valitun luottamusmiehen kanssa.

Hoito-, opinto- ja vuorotteluvapaa sekä muu palkaton vapaa

6. Lomaraha maksetaan myös työntekijän oltua poissa työstä välittömästi loman päätyttyä hoitovapaan, opintovapaan, vuorotteluvapaan tai muun näihin rinnastettavan palkattoman vapaan vuoksi. Lomarahan maksamisedellytyksenä on, että työntekijä on palannut työhön vapaalta ilmoituksensa mukaisesti.

Lomaraha maksetaan vapaan päättymistä seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Eläkkeelle siirtyminen

7. Lomarahaa maksetaan vuosilomapalkasta ja -korvauksesta työntekijän siirtyessä vanhuus-, työkyvyttömyys- tai varhennetulle vanhuuseläkkeelle.

Varusmiespalvelus ja vapaaehtoinen asepalvelu

8. Lomarahaa maksetaan asevelvollisuutta sekä vapaaehtoista asepalvelusta suorittavalle hänen palattua asianmukaisesti työhön.

Lomarahaa määräytyy 2. kohdan mukaan ennen palvelukseen astumista maksettuna lomapalkasta tai lomakorvauksesta ja silloin voimassa olleen työehtosopimuksen mukaisesti.

Työsuhteen päättyminen taloudellisista ja tuotannollisista syistä loman aikana

9. Lomarahaa maksetaan työsuhteen päättyessä loman aikana taloudellisista tai tuotannollisista syistä.

ESIMERKKI

Työntekijän työsuhde irtisanottiin 30.5. taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla päättymään 30.7. Työntekijän kesäloman ajankohdaksi oli sovittu 14.7.–10.8.

Työntekijä saa lomarahana 50 % sovittun kesälomansa (14.7.–10.8.) lomapalkasta. Lopputilin yhteydessä maksettavasta lomakorvauksesta lomarahaa ei makseta.

7. Työpaikkakohtainen sopiminen

20 § Työpaikkakohtainen sopiminen

1. Työpaikkakohtaisessa sopimisessa sopijapuolia ovat työnantaja tai hänen edustajansa ja luottamusmies, työntekijä tai työntekijät.

Jos apteekkiin on valittu vain Suomen Farmasialiiton luottamusmies, työntekijät voivat kirjallisesti valtuuttaa hänet edustamaan heitä tämän pykälän mukaan sovittavissa asioissa.

2. Sopimus on tehtävä kirjallisena jommankumman sopijapuolen pyynnöstä.
3. Sopimus voidaan tehdä toistaiseksi tai määräajaksi.

Toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen irtisanomisaika on 3 kuukautta, ellei toisin sovita.

Kaksi vuotta kestänyt määräaikainen sopimus voidaan irtisanoa kuten toistaiseksi voimassa oleva sopimus.

Sovitun järjestelyn ollessa sidottu tiettyyn ajanjaksoon se jatkuu joka tapauksessa jakson loppuun.

4. Sopimuksen päättyttyä noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä.
5. Tämän pykälän mukaisella työpaikkakohtaisella sopimuksella on työehtosopimuksen oikeusvaikutukset.

8. Erinäiset määräykset

21 § Erinäiset määräykset

Noudatettavat sopimukset

1. Apteekkien työntekijöiden työehtosopimuksen osana ovat luottamusmies- ja koulutussopimus.

Luottamusmies

2. Apteekin työntekijöillä on oikeus valita keskuudestaan luottamusmies edustamaan heitä tämän sopimuksen tulkintaa koskevissa asioissa.

Vaalista ja valitusta luottamusmiehestä on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti työnantajalle.

3. Luottamusmieheksi valittua ei saa tämän tehtävän vuoksi painostaa tai erottaa työstä.
4. Luottamusmiehiin sovelletaan Apteekkien työnantajaliiton ja Palvelualojen ammattiliiton välistä luottamusmiessopimusta.
5. Luottamusmiehelle maksetaan luottamusmiestehtävien hoitamisen ta luottamusmieskorvausta, jos apteekissa on toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa vähintään 9 Palvelualojen ammattiliittoon järjestäytynyttä työntekijää. Korvauksen määrä on 26 euroa kuukaudessa. Korvaus maksetaan ajalta, jolta työnantaja maksaa tehdyn työajan palkkaa.

Yhdyshenkilö

6. Mikäli työpaikalle ei ole valittu tämän sopimuksen tarkoittamaa luottamusmiestä, työntekijät voivat valita keskuudestaan yhdyshenkilön.

Yhdyshenkilön valinnasta on ilmoitettava kirjallisesti työnantajalle.

7. Yhdyshenkilö tiedottaa työpaikan työntekijöille järjestönsä tiedotteiden sisällöstä.

Yhdyseshenkilö voi osallistua tämän sopimuksen tulkintaa koskevien asioiden käsittelyyn.

8. Yhdyseshenkilöksi valittua ei saa tämän tehtävänsä vuoksi painostaa tai työstä erottaa.

Koulutus

9. Osapuolet pitävät työntekijöiden ammatillista koulutusta tärkeänä. Ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on henkilöstön ammattitaidon ja pätevyiden ajan tasalla pitäminen ja kehittäminen vastaamaan apteekin nykyisiä ja tulevia tarpeita. Sillä voidaan myös vaikuttaa apteekin tuottavuuteen, henkilöstön työssään kehittymiseen ja työmotivaatioon.

Koulutustarpeiden kartoitus, siihen pohjautuva kehittämissuunnitelma kustannusarvioineen on tarkoituksenmukaista laatia työnantajan ja henkilöstön yhteistyönä. Työnantaja ja työntekijä arvioivat esimerkiksi kehityskeskustelussa henkilön osaamisen, vahvuudet ja koulutustarpeet. Näiden pohjalta voidaan laatia henkilökohtainen kehityssuunnitelma. Koulutuksen toteuttaminen ja seuranta käsitellään vastaavasti vuosittain.

10. Työnantajan järjestäessä ammatillista koulutusta työpaikalla tai lähettäessä työntekijän hänen ammattiinsa liittyvään koulutustilaisuuteen, korvataan koulutuskustannukset ja säännöllisen työajan ansionmenetys.

Koulutuksen tapahtuessa työajan ulkopuolella korvataan siitä johtuvat suoranaiset kustannukset.

Työhyvinvointi

11. Työhyvinvoinnin kannalta työntekijöiden työkyvyn ja sairauspoissaolojen seuranta työpaikalla on tärkeää.

Työhyvinvointitoiminta on jatkuvaa ja kokonaisvaltaista työn, työympäristön ja työyhteisön kehittämistä. Työhyvinvoinnin kehittäminen voi lisätä myös työn tuottavuutta.

Työpaikalla suositellaan kiinnitettävän erityistä huomiota työntekijöiden työssä jaksamiseen ja jatkamiseen työntekijöiden yksilölliset piirteet huomioiden. Työkyvyn ylläpitämiseksi suunniteltavia toimenpiteitä käsitellään yhteistyössä henkilöstön kanssa. Lähtökohdiana on sekä työnantajan että henkilöstön tarpeiden tunnistaminen, yhteisten etujen tavoittelu ja niiden saavuttamiseksi tarvittavien ratkaisujen etsiminen. Samalla voidaan tarkastella työntekijän ikääntymisen vaikutuksia työkykyyn ja työtehtäviin.

Työkyvyn ylläpidossa ja seurannassa työterveyshuolto on tärkeä yhteistyökumppani.

On suositeltavaa, että työnantaja ja työntekijä käyvät, viimeistään työntekijän täytettyä 60 vuotta, keskustelun niistä mahdollisista toimenpiteistä, jotka tukevat työntekijän työssä jaksamista ja jatkamista.

Työnantaja voi tarvittaessa ohjata työntekijän työterveyshuoltoon työkyvyn arviointia ja mahdollisten kuntoutustarpeiden selvittämistä varten.

Työasu

12. Työnantaja hankkii työntekijöille työssä tarvittavan työasun ja vastaa sen puhtaana- ja kunnossapidosta.

Jäsenmaksuperintä

13. Apteekkien Työnantajaliitto suosittelee jäsenapteekkejaan perimään Palvelualojen ammattiliiton jäsenmaksut työntekijän palkasta, jos työntekijä on antanut siihen valtuutuksen.

Ryhmähenkivakuutus

14. Työnantaja kustantaa työntekijän ryhmähenkivakuutuksen keskusjärjestöjen välillä sovitulla tavalla.

Kuolemantapausavustus

15. Kuolemantapausavustusta maksetaan, jos työntekijän työsuhde oli kestänyt vähintään 5 vuotta,
- yhden kuukauden palkkaa vastaava määrä, mikäli työntekijältä jää hänen huollettavanaan olleita läheisiä omaisia
  - puolentoista kuukauden palkka, mikäli työntekijältä jää leski taikka yksi tai useampia alaikäisiä lapsia.

Oman auton käyttö

16. Työntekijän kuljettaessa omalla autollaan lääkkeitä apteekista sen toiseen toimipisteeseen tai asiakkaalle, hänelle maksetaan Verohallituksen päätöksen mukainen kilometrikorvaus.

Perehdyttäminen

17. Mikäli työntekijän tehtävänä on perehdyttää uusia työntekijöitä, opiskelijoita tai harjoittelijoita, hänelle varataan riittävästi aikaa näiden tehtävien hoitamiseen.

Työpaikalla tapahtuva oppiminen

18. Työpaikalla järjestettävään koulutukseen tulevalle opiskelijalle nimetään ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai työkokemukseltaan pätevä vastuullinen työpaikkaohjaaja. Jos työpaikkaohjaajana on henkilö, joka ei ole aiemmin toiminut ohjaajana, työnantaja varaa hänelle tarvittavan mahdollisuuden perehtyä työaikana työpaikalla suoritettavan tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin, arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin ohjaavan opettajan johdolla.

Koulutus- ja oppisopimukseen sovellettavista yleisistä periaatteista ja opiskelijoiden, harjoittelijoiden ja työhön tutustujien määrästä on hyvä keskustella yhdessä luottamusmiehen ja/tai henkilöstön kanssa.

Työpaikkaohjaajalle maksettavasta korvauksesta voidaan sopia paikallisesti.

9. Neuvottelujärjestys ja työrauha

22 § Erimielisyydet

Paikalliset neuvottelut

1. Työntekijän tulee kääntyä välittömästi esimiehensä puoleen palkkaustaan ja työehtojaan koskevissa kysymyksissä.
2. Työehtosopimukseen liittyvistä erimielisyyksistä neuvotellaan ensin työnantajan ja työntekijän tai luottamusmiehen kanssa.

Asian jäädessä erimieliseksi paikalliset neuvottelut tulee yhteisesti todeta päättyneiksi. Tällöin suositellaan laadittavaksi erimielisyyshuoneisto. Siitä tulisi käydä ilmi muun muassa seuraavat seikat:

- apteekki
  - erimielisyyden osapuolet
  - erimielisyyden sisältö lyhyesti eri vaiheittain
  - molempien osapuolten esittämät vaatimukset perusteluineen
  - päiväys ja osapuolten allekirjoitukset.
3. Luottamusmiehen työsuhteen päättämistä koskevissa erimielisyyksissä noudatetaan luottamusmiessopimuksen 9 §:n kohtaa 2.

Liittoneuvottelut

4. Asian jäädessä paikallisissa neuvotteluissa erimieliseksi, se voidaan antaa allekirjoittajajärjestöjen ratkaistavaksi.

Neuvottelujen käyminen

5. Paikalliset ja liittoneuvottelut pyritään aloittamaan ja käymään tarpeetonta viivytystä välttäen.

Työtuomioistuin

6. Asian jäädessä liittoneuvotteluissa erimieliseksi se voidaan jättää työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

Työtaistelutoimenpiteet

7. Kaikki työehtosopimukseen kohdistuvat työtaistelutoimenpiteet on kielletty.
8. Tämän työehtosopimuksen rikkomisen seuraamukset määräytyvät allekirjoituspäivänä voimassa olevan työehtosopimuslainmukaan. Paikallisen ammattiyhdistyksen ja yksittäisen työnantajan hyvityssakkojen enimmäismäärä on työehtosopimuslaista poiketen 2 590 euroa.

10. Nähtävilläpito ja voimassaolo

23 § Sopimuksen nähtävilläpito

Tämä työehtosopimus on pidettävä työpaikan ilmoitustaululla tai muussa vastaavassa paikassa työntekijöiden nähtävillä.

24 § Sopimuksen voimassaolo

1. Sopimus on voimassa 1.5.2023–30.4.2025.
2. Sopimus jatkuu vuoden kerrallaan ellei sitä irtisanota viimeistään yhtä kuukautta ennen sen päättymistä.
3. Sopimuksen irtisanojan on samassa yhteydessä jätettävä muistio muutosesityksistä toiselle sopijapuolelle. Muutoin irtisanominen on mitätön.
4. Tämän sopimuksen määräykset ovat voimassa, kunnes uusi sopimus on tullut voimaan tai sopijapuolten väliset neuvottelut jommankumman neuvotteluosapuolen toimesta on todettu päättyneeksi.

Liitteet

Työaikapankkipöytäkirja

1. Työpaikkakohtaisesti sopien (työehtosopimuksen 20 §:n mukaan) voidaan tehtyjä työtunteja siirtää työaikapankkiin alla esitetyllä tavalla.
2. Lisä- ja ylityön tekemisestä sovitaan työaikalain mukaisesti.

Työaikapankin tunnit

3. Työnantajan ja työntekijän sopiessa työaikapankkiin voidaan siirtää:
  - lisätyötunteja
  - ylityötunteja
  - sunnuntaiyökorvaus
  - työaikalaisista sovittu vapaa
  - viikkolevon korvaus
  - liukuvan työajan plus-saldotunteja
  - työajan ulkopuolella suoritettuihin koulutuksiin käytetty aika, joka erikseen sovitaan
  - työajan ulkopuolella työhyvinvointiin käytetty aika, joka erikseen sovitaan.
4. Työnantajan aloitteesta tehtävät työtunnit, jotka työehtosopimuksen mukaan korvataan korotetulla palkalla, siirretään työaikapankkiin vastaavasti korotettuina.

Työntekijän pyynnöstä vapaan keräämiseksi tehtävät työtunnit siirretään työaikapankkiin korottamattomina.

Sopiessaan työtuntien siirtämisestä työaikapankkiin, työnantaja ja työntekijä toteavat yhdessä, kuinka monta tuntia pankkiin siirretään ja kuinka monesta maksetaan rahakorvaus.
5. Työaikapankissa saa kokoaikatyöntekijällä olla enintään 80 tuntia ja osa-aikatyöntekijällä enintään kaksi kertaa työehtosopimuksen mukainen keskimääräinen viikkotyöaika.

Vapaan pitäminen

6. Työnantaja ja työntekijä pyrkivät sopimaan työaikapankkiin kertyneen vapaan antamisajankohdan. Muussa tapauksessa työnantaja määrää vapaan antamisajankohdan.

Vapaan antamisajankohdasta on ilmoitettava työntekijälle hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään työvuoroluettelon vahvistamisen yhteydessä. Vapaa annetaan kokonaisina vapaapäivinä, ellei toisin sovita. Se pyritään antamaan muiden vapaapäivien tai vuosiloman yhteydessä.

Vapaa on pidettävä viimeistään kertymisvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana, ellei työntekijän hyväksyttävän poissaolon takia muuta sovita.

Työnantajan tai työntekijän irtisanoessa työaikapankkisopimuksen pidetään työaikapankkiin siirretyt työtunnit vapaana tämän pykälän mukaan.

Poissaolot ja vuosiloma

7. Poissaolot eivät aiheuta muutosta sovittuihin, ilmoitettuihin tai työvuorolistaan ennen poissaoloa merkittyihin vapaapäiviin.

Pankkivapaat kerryttävät vuosilomaa.

Kirjanpito

8. Työaikapankista työnantaja pitää kirjaa, josta ilmenee:
  - milloin työ on tehty
  - onko työ tehty työnantajan vai työntekijän aloitteesta
  - montako tuntia työtä on tehty ja montako tuntia on siirretty pankkiin
  - vapaan ajankohta ja montako tuntia pankista otetaan.

Työsuhteen päättyminen

9. Työsuhteen päättyessä pitämätön vapaa korvataan rahana.

Luottamusmiessopimus

Johdanto

Luottamusmiessopimuksen tarkoitus on edistää työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistoimintaa apteekissa ja ennaltaehkäistä erimielisyyksien syntymistä.

Apteekkien toimintaympäristön muutokset korostavat yhteistoiminnan ja paikallisen sopimisen tärkeyttä. Työnantajilta ja luottamusmiehiltä vaaditaan ennakkoluulotonta suhtautumista ajan haasteisiin.

Muutosten johdosta luottamusmiestehtävien hoidossa korostuu luottamusmiehen yhteistyökumppanin rooli apteekin ja sen henkilöstön kehittämissä hankkeissa sekä parannettaessa apteekin tuottavuutta ja työhyvinvointia.

Apteekin tulevaisuuden haasteet, yhteiset kehittämissuunnitelmat ja paikallinen sopiminen edellyttävät, että luottamusmiehillä on tarvittavat tiedot ja taidot tehtäviensä hoitamiseen. On tärkeää, että luottamusmiehet ymmärtävät riittävästi apteekin liiketoimintaa ja muuttuvaa toimintaympäristöä sekä pystyvät yhdessä työnantajan kanssa toimimaan tämän sopimuksen mukaisissa tehtävissä.

1 § Sopimuksen soveltamisala

Sopimusta noudatetaan Apteekkien työnantajaliiton jäsenyrityksissä.

2 § Luottamusmiehen tehtävät

Luottamusmiehen tehtävänä on:

- kehittää työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistyötä
- osallistua paikallisten sopimusten tekemiseen
- olla aktiivi kumppani yhteisissä tuottavuus- ja kehittämissuunnitelmissa
- edustaa toimialueensa järjestäytyneitä työntekijöitä
- antaa palautetta työntekijöiltä työnantajalle
- valvoa ja edistää työehtosopimusten ja työlae- ja -sääntöjen noudattamista
- osallistua paikallisten erimielisyyksien selvittämiseen
- edistää ja ylläpitää työrauhaa.

3 § Luottamusmiehen valinta

Yleistä

1. Palvelualojen ammattiliittoon järjestäytyneet työntekijät valitsevat luottamusmiehen.

Luottamusmiehen toimikausi on 2 vuotta.

2. Luottamusmies on Palvelualojen ammattiliiton ammattiosaston jäsen ja apteekin työntekijä.
3. Järjestäytyneet työntekijät voivat valita vaalitoimikunnan, joka huolehtii luottamusmiesvalinnan käytännön järjestelyistä. Vaalin toimittamisesta voi huolehtia myös luottamusmies. Työnantaja varaa tilaisuuden vaalien toimittamiseksi.
4. Luottamusmiesvalinnan järjestämisestä työpaikalla on ilmoitettava työnantajalle viimeistään 7 päivää ennen valinnan toimittamista.

Luottamusmiehet

5. Luottamusmiehiä voidaan valita seuraavasti:

Apteekkiin voidaan valita luottamusmies ja tarvittaessa varaluottamusmies.

Jos luottamusmiehen toimi päättyy kesken toimikauden, valittu varaluottamusmies toimii varsinaisena luottamusmiehenä, kunnes uusi on valittu.

Varaluottamusmiehen toimiessa luottamusmiehenä siitä on ilmoitettava työnantajalle kirjallisesti. Toimiessaan luottamusmiehenä varamiehellä on luottamusmiehen oikeudet ja velvollisuudet.

Paikallisesti voidaan sopia (20 §), että suureen tai alueellisesti hajautettuun apteekkiin valitaan tämän sopimuksen tarkoittamia useampia luottamusmiehiä apteekin itsenäisiin alueellisiin tai toiminnallisiin yksiköihin. Asiasta sovitaan kirjallisesti ennen vaalijärjestelyjä.

Mikäli apteekkiin on valittu useita luottamusmiehiä, voidaan sopia, että heistä yksi valitaan siksi, jonka kanssa työnantaja neuvottelee koko apteekkia koskevissa asioissa. Tällöin on myös yhdessä kirjallisesti sovittava, mitkä asiat ovat koko apteekkia koskevia ja mitkä

apteekkikohtaisia tai alueellisia. Samassa yhteydessä on sovittava, kuka toimii valitun henkilön varalla.

Luottamusmiesorganisaatiosta edellä mainituilla tavoilla tehty sopimus voidaan tehdä enintään luottamusmiehen toimikauden mittaiseksi tai toistaiseksi voimassaolevaksi. Mikäli toistaiseksi voimassa oleva sopimus luottamusmiesorganisaatiosta irtisanotaan kesken luottamusmieskauden, voimassa olevaa organisaatiota noudatetaan tämän toimikauden loppuun.

Ilmoitukset työnantajalle

6. Valituista luottamusmiehistä varamiehineen sekä luottamusmiestehävien päättymisistä on ilmoitettava välittömästi ja kirjallisesti työnantajalle.

Luottamusmiehen jatkaessa tehtävissä ilman vaaleja siitä on ilmoitettava työnantajalle välittömästi vaalikauden päättymisen jälkeen.

Saatuun tiedon valituista luottamusmiehistä työnantajan on ilmoitettava vastaava työnantajan edustaja välittömästi ja kirjallisesti luottamusmiehelle.

4 § Luottamusmiehelle annettavat tiedot

1. Syntyessä epäselvyyttä tai erimielisyyttä työntekijöiden palkasta tai työsuhteeseen liittyvien lakien tai sopimusten soveltamisesta luottamusmiehelle annetaan tapauksen selvittämiseen tarvittavat tiedot.
2. Luottamusmiehellä on oikeus pyynnöstä saada kirjallisesti tai muulla sovittavalla tavalla työehtosopimuksen piiriin kuuluvista apteekin työntekijöistä seuraavat tiedot:

Kerran vuodessa

- suku- ja etunimet
- työntekijän yhteystiedot
- palkkaryhmä tai vastaava, johon työntekijä tai hänen suorittamansa työ kuuluu
- koko- ja osa-aikaisten työntekijöiden lukumäärä sekä vuoden aikana työssä olleiden erikseen työhön kutsuttavien tai muun tilapäisen henkilöstön lukumäärä.

Kuukauden kuluessa työsuhteiden alkamisesta tai päättymisestä

- uusien työntekijöiden suku- ja etunimet sekä palvelukseen tuloaika
  - tieto irtisanotuista ja lomautetuista.
3. Luottamusmiehelle annetaan pyynnöstä selvitys siitä, millaisia tietoja työhönoton yhteydessä kerätään.
  4. Luottamusmiehen on pidettävä tehtäviensä hoitamista varten saamansa tiedot luottamuksellisina.

5 § Työstä vapautus ja työskentelypuitteet

1. Luottamusmiehellä on oikeus riittävään työstä vapautukseen luottamusmiestehtävien hoitamista varten.

Työstä vapautuksen määrässä otetaan huomioon mm. työntekijöiden ja toimipaikkojen lukumäärä, toimipaikan sijainti ja apteekin toiminnan luonne.

2. Luottamusmiehelle annetaan työpaikan olosuhteet huomioon ottaen riittävästi säilytystilaa hänen tarvitsemilleen asiakirjoille ja tarvittaessa oikeus käyttää työnantajan hallinnassa olevaa tarkoituksenmukaista toimistotilaa ja tavanomaisia toimistovälineitä kuten apteekissa yleisesti käytössä olevaa tietokonetta ja internetyhteyttä (sähköposti) luottamusmiestehtävien hoitamiseen.

6 § Ansiomenetyksen korvaus

Säännöllisen työajan ansionmenetyksen korvaus

1. Työnantaja korvaa ansion, jonka luottamusmies menettää työaikana joko paikallisessa neuvottelussa työnantajan edustajan kanssa tai toimiessaan muissa työnantajan kanssa sovituissa tehtävissä.

Luottamusmiehen tehdessä työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työajan ulkopuolella, maksetaan siihen käytetystä ajasta työnantajan ja luottamusmiehen välillä erikseen sovittava korvaus. Ansio taso ei saa alentua luottamusmiehen tehtävien hoitamisen vuoksi.

Työstä vapautusaika rinnastetaan työssäolon veroiseksi.

Matkakustannukset

2. Työnantajan kanssa sovittujen luottamusmiestehtävien takia matkustaessaan, luottamusmiehelle maksetaan matkakustannusten korvausta apteekissa noudatettavan käytännön mukaan, kuten muissakin työtehtävissä.

Luottamusmiehen käyttäessä matkustamiseen työnantajan suostumuksella omaa autoa maksetaan kilometrikorvaus.

Luottamusmieskorvaus

3. Luottamusmieskorvauksesta on sovittu työehtosopimuksen 21 §:n 5. kohdassa.

7 § Luottamusmiehen koulutus

1. Luottamusmiehen koulutuksesta on sovittu Apteekkien työnantajaliiton ja Palvelualojen ammattiliiton välisessä koulutussovitimuksessa.

8 § Työsuhdeturva

Syrjintäkielto

1. Luottamusmiestä ei saa luottamusmiestehtävän takia erottaa työstä eikä muutoinkaan syrjiä.
2. Luottamusmiestä ei saa luottamusmiestehtävän aikana tai sen johdosta siirtää alemmipalkkaiseen työhön kuin missä hän oli valituksi tullessaan.

Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet

3. Irtisanottaessa tai lomautettaessa apteekin henkilöstöä taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla ei tällaista toimenpidettä saa kohdistaa luottamusmieheen, ellei apteekin toimintaa lopeteta kokonaan.

Yhteisesti todettaessa tai työnantajan muutoin näissä neuvotteluissa yksilöidysti osoittaessa, ettei luottamusmiehelle voida tarjota hänen ammatiaan vastaavaa tai hänelle muutoin sopivaa työtä, edellä esitetystä voidaan poiketa.

Luottamusmiehen riitauttaessa irtisanomisen liittojen väliset neuvottelut on käytävä irtisanomisajan kuluessa.

4. Luottamusmies voidaan irtisanoa tai lomauttaa hänen työnsä päättyessä kokonaan, jos:
  - työnantaja ei voi järjestää hänelle ammattitaitoa vastaavaa tai muutoin sopivaa työtä tai
  - työnantaja ei voi kouluttaa häntä muuhun työhön työsopimuslain 7:4 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Yksilösuoja

5. Luottamusmiestä ei saa irtisanoa hänestä johtuvasta syystä ilman edustamiensa työntekijöiden enemmistön suostumusta (työsopimuslain 7:10 §).
6. Luottamusmiehen työsopimusta ei saa purkaa tai käsitellä purkautuneena vastoin työsopimuslain 8:1–3 §:n säännöksiä.

Luottamusmiehen työsopimuksen purkaminen järjestysmääräyksen rikkomisen johdosta on mahdollista vain, jos kyseinen luottamusmies on toistuvasti ja olennaisesti sekä varoituksesta huolimatta jättänyt työvelvoitteensa täyttämättä.

Korvaukset

7. Päätettäessä luottamusmiehen työsopimus tämän sopimuksen vastaisesti työnantajan on maksettava korvauksena vähintään 10 kuukauden ja enintään 30 kuukauden palkka.

Korvauserusteet määräytyvät työsopimuslain 12:2 §:n mukaan ottaen huomioon työntekijän luottamusmiesasema.

Liitot voivat yksittäistapauksissa sopia pienemmästä korvauksesta kuin 10 kuukauden palkka.

9 § Neuvottelujärjestys

1. Neuvottelujärjestys määräytyy työehtosopimuksen 22 §:n mukaan.
2. Jos erimielisyys koskee luottamusmiehen työsuhteen päättämistä, on paikalliset ja liittojen väliset neuvottelut käynnistettävä ja käytävä viipymättä sen jälkeen, kun päättämisen peruste on riitautettu.

10 § Sopimuksen voimassaolo

1. Tämä sopimus on voimassa toistaiseksi.
2. Irtisanomisaika on 6 kuukautta.

Helsingissä syyskuun 1. päivänä 2017

Apteekkien työnantajaliitto ry

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Koulutussopimus

1 § Ammattiyhdistyskoulutus

Koulutustyöryhmä

1. Tämän sopimuksen mukaista ammattiyhdistyskoulutusta varten on liittojen yhteinen koulutustyöryhmä.

Tämän sopimuksen mukaista ammattiyhdistyskoulutusta koskevia määräyksiä sovelletaan Palvelualojen ammattiliittoon järjestäytyneisiin luottamusmiehiin ja työsuojeluvaltuutettuihin.

Liitot pitävät suotavana, että edellä mainituille henkilöstönedustajille mahdollisuuksien mukaan varataan tilaisuus osallistua koulutukseen, mikä on omiaan lisäämään hänen pätevyyttään ja osaamistaan.

Kurssien hyväksyminen

2. Koulutustyöryhmä hyväksyy työnantajan tuen piiriin kuuluvat kurssit seuraavasti:
  - hyväksymisen edellytyksenä on yhteisesti todettu koulutustarve
  - kurssit hyväksytään kalenterivuodeksi kerrallaan
  - tarvittaessa kursseja voidaan hyväksyä kalenterivuoden aikana
  - ennen hyväksymistä työryhmälle annetaan selvitys kurssin tavoitteista, opetusohjelmasta, ajankohdasta, järjestämispaikasta ja kohderyhmästä.

Kurssit käsitellään koulutustyöryhmässä niin hyvissä ajoin, että liitot voivat tiedottaa niistä viimeistään kaksi kuukautta ennen kalenterivuoden ensimmäisen kurssin alkua.

Koulutustyöryhmä voi seurata kurssien opetusta.

Osallistumisoikeus

3. Luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu voivat osallistua koulutustyöryhmän hyväksymälle kurssille, jos se ei aiheuta apteekille tuntuvaa haittaa.

Kursseilla tarkoitetaan luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen peruskurssia, täydennyskurssia ja luottamushenkilöpäivää.

Luottamusmies voi osallistua:

- kerran peruskurssille ja täydennyskurssille
- täydennyskurssille (enint. 4 päivää) aikaisintaan peruskurssin suorittamisvuotta seuraavana vuonna
- vuosittain luottamushenkilöpäivään
- peruskurssin tai täydennyskurssin lisäksi saman kalenterivuoden aikana luottamushenkilöpäivään, koulutustyöryhmä pyrkii sopimaan kurssit siten, että näiden kahden kurssin välinen aika on riittävä.

Työnantaja ja luottamusmies sopivat kursseista kalenterivuodeksi kerrallaan.

Osallistumisesta useammalle kurssille voidaan sopia työnantajan kanssa.

Työsuojeluvaltuutettu voi osallistua:

- kerran peruskurssille ja täydennyskurssille
- täydennyskurssille (enint. 4 päivää) aikaisintaan peruskurssin suorittamisvuotta seuraavana vuonna
- vuosittain luottamushenkilöpäivään
- peruskurssin tai täydennyskurssin lisäksi saman kalenterivuoden aikana luottamushenkilöpäivään, koulutustyöryhmä pyrkii sopimaan kurssit siten, että näiden kahden kurssin välinen aika on riittävä.

Työnantajan ja työsuojeluvaltuutetun sekä varavaltuutetun on arvioidava yhdessä tehtäviensä hoitamiseksi liittyvää koulutustarvetta kahden kuukauden kuluessa valinnasta.

Työnantaja ja työsuojeluvaltuutettu sopivat kursseista kalenterivuodeksi kerrallaan.

Osallistumisesta useammalle kurssille voidaan sopia työnantajan kanssa.

Ilmoitusvelvollisuus

4. Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun on keskusteltava työnantajan kanssa aikomuksestaan osallistua kurssille mahdollisimman aikaisin, kuitenkin vähintään 4 viikkoa ennen kurssin alkua ja niin, että osallistuminen voidaan ottaa huomioon muiden työvuoroja suunniteltaessa.

Työnantajan on ilmoitettava mahdollisimman aikaisin, kuitenkin viimeistään 14 päivää ennen kurssin alkua syy, miksi kurssille osallistuminen aiheuttaisi apteekille tuntuvaa haittaa.

Työnantaja voi peruuttaa kurssille osallistumisen apteekin töiden järjestelyihin liittyvästä painavasta syystä.

Korvaukset

5. Luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu voi osallistua koulutustyöryhmän hyväksymälle kurssille ilman säännöllisen työajan ansionmenetystä. Ansionmenetys korvataan enintään 1 viikolta.

Ansionmenetys korvataan peruspalkan mukaan. Työaikalisiä, sunnuntaityökorvauksia sekä muita mahdollisia tuntikohtaisia lisä ei korvata. Kuukausikohtaiset lisät korvataan.

Muut edut

6. Osallistuminen tämän sopimuksen mukaiseen koulutukseen ei vähennä vuosiloma-, eläke- tai näihin rinnastettavia etuuksia.

2 § Ammatillinen lisäkoulutus

1. Ammatillisesta lisäkoulutuksesta on sovittu työehtosopimuksessa (21 § 9. ja 10. kohta).

Säännöllisen työajan ansionmenetys korvataan peruspalkan mukaan. Työaikalisiä, sunnuntaityökorvauksia sekä muita tuntikohtaisia lisiä ei korvata. Kuukausikohtaiset lisät korvataan.

Ylimääräiset matkakustannukset korvataan halvimman kulkuneuvon mukaan. Tavanomaista korkeammista matkakustannuksista sovitaan etukäteen.

2. Ennen koulutukseen ilmoittautumista todetaan, onko kysymyksessä tämän pykälän mukainen koulutus.

3 § Voimassaolo

Sopimus on voimassa toistaiseksi 6 kuukauden irtisanomisajalla.

Helsingissä syyskuun 1. päivänä 2017

Apteekkien työnantajaliitto ry

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Allekirjoituspöytäkirja

Aika 28.4.2023

Paikka Palvelualojen ammattiliiton toimisto, Helsinki

Läsnä Apteekkien työnantajaliitto ry:n sekä
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:n edustajat

Asia Apteekin työntekijöiden työehtosopimus 1.5.2023–30.4.2025

1. Työehtosopimus ja sopimuskausi

Apteekkien työntekijöiden työehtosopimuksen (1.4.2022–30.4.2024) voimassaoloaika päättyy 30.4.2023 optiovuoden toteutumattomuuden takia. Uusi työehtosopimus tulee voimaan 1.5.2023 ja on voimassa 30.4.2025 saakka.

Uudesta työehtosopimuksesta neuvoteltaessa ovat tämän työehtosopimuksen määräykset voimassa siihen saakka, kunnes uusi työehtosopimus on tullut voimaan ja sopimusneuvottelut muuten ovat päättyneet.

2. Palkantarkistukset vuonna 2023

Palkankorotukset toteutetaan vuonna 2023 yleiskorotuksena ja kertakorvauksena.

2.1. Palkankorotukset 1.8.2023 alkaen

Apteekin työntekijöiden 31.7.2023 voimassa olevia henkilökohtaisia palkkoja korotetaan 1.8.2023 3,0 %:n yleiskorotuksella.

Palkkataulukkoja korotetaan 1.8.2023 lukien 3,0 %:n yleiskorotuksella.

Uudet palkkataulukot 1.8.2023 alkaen ovat liitteessä 2.

2.2. Kertakorvaus 2023

Kertakorvauksen suuruus on 400 euroa ja se maksetaan joulukuun 2023 palkanmaksun yhteydessä. Kertakorvaus voidaan maksaa kahdessa yhtä suuressa osassa, kuitenkin niin, että ensimmäinen osa maksetaan joulukuun 2023 palkanmaksun yhteydessä ja toinen osa viimeistään kesäkuun 2024 palkanmaksun yhteydessä.

Osa-aikaiselle työntekijälle euromääräisen kertakorvauksen määrä lasketaan sovittun työajan ja täyden työajan suhteessa.

Kertaerän maksuedellytykset:

- työsuhteen tulee olla alkanut viimeistään 1.1.2023
- työsuhteen tulee olla edelleen voimassa myös maksuajankohtana

Tarkemmat kertakorvauksen maksamista koskevat edellytykset ja ohjeistukset laaditaan Aptan ja PAMin välillä.

2.3. Työaikalisät

Työaikalisiä korotetaan 1.8.2023 3,0 % yleiskorotuksella.

Työaikalisät ovat 1.8.2023 lukien:

Iltalisä	3,94 €/t
Lauantai-, jouluaatto ja juhannusaattolisä	4,21 €/t
Yölisä	5,06 €/t

3. Palkantarkistukset vuonna 2024

Palkankorotukset toteutetaan vuonna 2024 yleiskorotuksena.

3.1. Yleiskorotuksen suuruus ja ajankohta

Apteekin työntekijöiden 31.7.2024 voimassa olevia henkilökohtaisia palkkoja korotetaan 1.8.2024 3,0 %:n yleiskorotuksella.

Uudet palkkataulukot 1.8.2024 alkaen ovat liitteessä 2.

3.2. Työaikalisät

Työaikalisia korotetaan 1.8.2024 3,0 % yleiskorotuksella.

Työaikalisät 1.8.2024 lukien:

Ilta-lisä	4,06 €/t
Lauantai-, jouluaatto ja juhannusaattolisä	4,34 €/t
Yö-lisä	5,21 €/t

4. Apteekierä

Osapuolten yhteinen näkemys allekirjoitushetkellä on se, että seuraavalla sopimuskaudella apteekierä tulee olemaan mahdollisesti osa sovittavaa palkkaratkaisua, elleivät osapuolet yksimielisesti toisin sovi.

5. Sovitut tekstimuutokset

Sovitut tekstimuutokset ovat liitteessä 1.

6. Sovitut työryhmät

Palkkaustyöryhmä

Apteekkien työnantajaliitto ja Palvelualojen ammattiliitto ovat sopineet, että liittojen välinen palkkausjärjestelmän kehittämistyöryhmä jatkaa toimintaansa. Tämän sopimuskauden tavoitteena on saada valmiiksi uusi palkkausjärjestelmä, joka mahdollistaisi uuden palkkausjärjestelmän käyttöönoton seuraavan sopimuskauden alusta.

7. Sopimuksen voimassaolo

Sopimus on voimassa 30.4.2025 saakka. Sopimuksen irtisanomisessa noudatetaan työehtosopimuksen 24 §:ää.

Helsingissä 28.4.2023

Apteekkien työnantajaliitto ry

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

120-tunnin työaikajärjestelmä (pekkasliite)

Apteekkien työnantajaliitto ja Palvelualojen ammattiliitto PAM ovat sopineet 6.3.2018 että 120-tunnin työaikajärjestelmää koskevat määräykset (5 § 3-4 -kohdat) poistetaan työehtosopimuksesta. Koska järjestelmä on edelleen käytössä joissakin harvoissa apteekeissa, vanhaa järjestelmää koskevat määräykset säilytetään nykyisessä allekirjoituspöytäkirjassa sekä tulevaisuudessa allekirjoituspöytäkirjoissa enintään 10 vuoden ajan. 120 tunnin työaikajärjestelmään viittaava työaikakohta poistetaan myös työehtosopimuslomakkeesta.

5 § Työaika

3. Säännöllisen keskimääräisen työajan ollessa 120 tuntia 3 viikossa tai 40 tuntia viikossa, kokoaikainen työntekijä ansaitsee ylimääräisiä vapaita päiviä (nk. pekkaspäiviä) kalenterivuodessa seuraavasti:

Kuukaudet, joissa työskennelty keskimäärin 40 t/vko	Vapaapäivien lukumäärä
2-3 kuukautta	2 vapaapäivää
4-6 kuukautta	4 vapaapäivää
7-8 kuukautta	6 vapaapäivää
9-10 kuukautta	8 vapaapäivää
11-12 kuukautta	10 vapaapäivää

Edellä mainittuihin kuukausiin luetaan ne kalenterikuukaudet, joissa työntekijällä on vähintään 14 työpäivää.

Työpäivien veroisiksi lasketaan myös:

- työehtosopimuksen 15 §:n tilapäiseen poissaoloon liittyvät vuosilomaa kerryttävät päivät ja
- vuosilomalain 7 §:n mukaiset päivät lukuun ottamatta ko. pykälän 2. momentin 1 kohdan raskaus-, erityisraskaus- ja vanhempainvapaata, 2 kohdan sairautta ja tapaturmaa, 3 kohdan kuntoutusta, 5 kohdan opintovapaata, 7 kohdan lomautusta ja 8 kohdan työviikkojen lyhentämistä.

4. 3. kohdan vapaapäivät annetaan

- seuraavan kalenterivuoden huhtikuun loppuun mennessä tai
- 20 §:n mukaisella sopimuksella seuraavan kalenterivuoden loppuun mennessä.

Jos vapaapäivä tai yhdistetyt vapaapäivät annetaan muuna ajankohtana kuin työntekijä on esittänyt tai on sovittu, siitä ilmoitetaan työntekijälle vähintään 2 viikkoa etukäteen.

Vapaapäivät kerryttävät vuosilomaa.

Työsuhteen päättyessä

- pitämättömät vapaapäivät korvataan vastaavalla päiväpalkalla (jakajana 21,5)
- liikaa annettujen vapaapäivien palkka vähennetään palkkaennakkona lopputilistä.

Vapaapäivät voidaan antaa vastaavana rahakorvauksena 20 §:n mukaan sopimalla.

7 § Vapaat

Vapaapäivä on pyrittävä sijoittamaan viikkolevon yhteyteen.

ESIMERKKI

Työaika 120 tuntia 3 viikossa

1. viikko:

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
V	T	T	T	T	T	V

2. viikko

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
T	T	T	T	T	V	T

3. viikko

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
T	T	T	PP	V	V	V

T = työpäivä

V = vapaapäivä

VV = viikkolepo

PP = pekkaspäivä

6. Poissaolot eivät aiheuta muutosta sovittuihin, ilmoitettuihin tai työvuorolistaan ennen poissaoloa merkittyihin vapaapäiviin.

ESIMERKKI

Työaika keskimäärin 40 tuntia viikossa.

Työvuoroluettelo:

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
T	T	T	-	PP	V	VV

Sairausloma

Torstaina kyseisellä viikolla arkipyhä.

Sairausloman alta ei vapaapäiviä siirretä myöhempään ajankohtaan.

Työvuoroluettelo:

Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
T	T	T	V	T	T	VV

Sairausloma

Työvuoroluettelon mukainen vapaapäivä (V) on sairausloman ulkopuolella, joten työntekijä palaa töihin perjantaina.

T = työpäivä
PP = pekkaspäivä
V = vapaapäivä
VV = viikkolepo

Arkipyhälyhennys

Työajan lyhennys on 8 tuntia lyhennyspäivää kohden keskimääräisen viikkotyöajan ollessa 40 tuntia viikossa.

Apteekkien työntekijöiden palkkaryhmittely

I palkkaryhmä

Siivoojat.

Jos siivoojan työaika on keskimäärin alle 20 tuntia viikossa, hänen palkkansa määräytyy tuntipalkkana.

II palkkaryhmä

Tekniset työntekijät tai apteekin työpaikkakoulutetut työntekijät tai vaativuudeltaan vastaavia konttoritöitä suorittavat työntekijät.

III palkkaryhmä

Lääketyöntekijät, lääketeknikot tai II palkkaryhmää vaativampia töitä suorittavat työntekijät ja konttoritöitä suorittavat työntekijät.

Tähän palkkaryhmään kuuluvat mm. ammattikoulutuksen saaneet työntekijät.

IV palkkaryhmä

Farmanomit, joilla on ammattikoulutuksen saaneina oikeus suorittaa käsikauppaan kuuluvia tehtäviä sekä vaativia konttoritöitä suorittavat työntekijät.

Apteekkien työntekijöiden palkat 1.8.2023 lukien

Apteekkien työntekijöiden palkat 1.8.2023, €/kk

Palkkaryhmä	Palvelusvuosi			
	1.	4.	7.	9.
I	1781	1860	1949	2027
II	1832	1911	2014	2091
III	1898	1981	2085	2165
IV	2018	2099	2196	2269

Alle 20 tuntia viikossa työskentelevän siivoojan tuntipalkka	12,06 €
Koululainen	1282 €
Lähetti	1466 €
II palkkaryhmän harjoittelija	1557 €
Lääketeknikko-oppilas	1556 €

Työaikalisät 1.8.2023 lukien:

Iltalisä	3,94 €/t
Lauantai-, jouluaatto ja juhannusaattolisä	4,21 €/t
Yölisä	5,06 €/t

Apteekkien työntekijöiden palkat 1.8.2024 lukien

Apteekkien työntekijöiden palkat 1.8.2024, €/kk

Palkkaryhmä	Palvelusvuosi			
	1.	4.	7.	9.
I	1834	1916	2007	2088
II	1887	1968	2074	2154
III	1955	2040	2148	2230
IV	2079	2162	2262	2337

Alle 20 tuntia viikossa työskentelevän siivoojan tuntipalkka	12,42 €
Koululainen	1321 €
Lähetti	1510 €
II palkkaryhmän harjoittelija	1604 €
Lääketeknikko-oppilas	1603 €

Työaikalisät 1.8.2024 lukien:

Iltalisä	4,06 €/t
Lauantai-, jouluaatto ja juhannusaattolisä	4,34 €/t
Yölisä	5,21 €/t

Työsopimuslomakkeen täyttöohjeet

Työsopimuksen voimassaolo

Työsuhteen alkamispäivämääräksi merkitään päivämäärä, jolloin työntekijä aloittaa työteon.

Normaalitapauksessa työsuhde on voimassa toistaiseksi. Tällöin merkitään rasti ao. kohtaan.

Mikäli määräaikainen työsuhde on sidottu kalenteriaikaan, työsuhteen viimeinen kestopäivä merkitään lomakkeeseen. Tällöin tulee myös todeta kohdassa 2 a määräaikaisen työsuhteen peruste, esim. raskaus- ja vanhempainvapaasijaisuus, vuosilomasijaisuus, työntekijän oma pyyntö jne.

Jos määräaikaisen työsuhteen kesto ei ole sidottu kalenteriaikaan, vaan se on riippuvainen esim. tietyn työtehtävän suorittamisesta, yksilöidään tämä tehtävä työ sopimukseen kohtaan 2 b.

Koeaika

Sovitun koeajan pituus merkitään kohtaan 3 työ sopimuksessa. Koeajan enimmäispituus on 6 kuukautta. Määräaikaisessa työsuhteessa koeaika saa olla enintään puolet työ sopimuksen kestosta, ei kuitenkaan enempää kuin kuusi (6) kuukautta. (ks. työehtosopimus 3 §).

Työpaikka ja -aika

Työpaikaksi merkitään ko. apteekki, jolla tarkoitetaan apteekkia mahdollisine sivuapteekkeineen. Mikäli poikkeuksellisesti rajataan joku apteekin toimipisteistä ainoaksi työpaikaksi, se merkitään tähän kohtaan.

Lomakkeeseen on merkitty apteekin säännöllinen enimmäistyöaika. Mikäli sovitaa lyhyemmästä tai pidemmästä periodista tai osa-aikatyöstä, se merkitään kohtaan muu työaika, esim. 153 t 20 min / 4 viikkoa tai 60 t / 3 viikkoa.

Työtehtävä

Kohtaan muut sovitut tehtävät merkitään sellaiset erityistehtävät, jotka eivät sisälly farmaseuttisen henkilön tai apteekin työntekijän normaaliin toimenkuvaan.

Työntekijä on velvollinen suorittamaan muutakin ammattiinsa liittyvää työtä, jota työnantaja työnjohto-oikeutensa rajoissa osoittaa.

Palkkaus

Palkkaus määräytyy noudatettavan työehtosopimuksen mukaan. Palkan määräytymisperusteet ja palkan määrä sovitaan kohdassa 7.

Aikaisemmasta työkokemuksesta huomioon otettava palvelusaika merkitään tähän kohtaan, esim. 7 v 4 kk. Työntekijällä on näyttövelvollisuus aikaisemmasta työkokemuksestaan. Myös palkkaryhmä ja palvelusvuosiporras merkitään tähän kohtaan, esim. III palkkaryhmä 9. vuosi.

Työsuhteen alussa sovittavan kuukausi- tai tuntipalkan määrä merkitään ao. kohtaan. Jos työntekijän kanssa sovitaan työkohtaisuus- tai henkilökohtaisesta lisästä tai esim. erityistehtävästä maksettavasta lisästä, sen määrä ja peruste merkitään joko tähän kohtaan tai kohtaan 9 muut ehdot.

Muut ehdot

Tähän kohtaan kirjataan esimerkiksi sellaiset sovitut ehdot, joilla poiketaan työehtosopimuksen vähimmäismääräyksistä. Tällaisia ehtoja voi liittyä palkkaukseen, työaikaan, vapaapäiviin, luontoisetuihin, vuosilomaan jne.

Muita ohjeita

Mikäli lomakkeen jollekin kohdalle varattu tila ei riitä, voidaan käyttää erillistä liitettä, jossa viitataan työ sopimukseen.

Jos työsuhteen ehtoja muutetaan olennaisesti pysyvästi tai määräajaksi työ sopimuksen tekemisen jälkeen, muutoksesta tehdään merkintä työ sopimukseen tai sen liitteeseen.

Jos apteekkarin vaihdoksen jälkeen halutaan tehdä kirjalliset työ sopimukset, ei kyse ole uudesta työ sopimuksesta vaan sen hetkisten työsuhteen ehtojen kirjaamisesta. Tällöin esim. kokemusvuosiksi, palkkaryhmäksi ja palvelusvuosiporstaaksi sekä palkan määräksi merkitään sen hetkinen tilanne. Työsuhteen alkamispäiväksi merkitään puolestaan se päivämäärä, jolloin työntekijä alun perin tuli apteekin palvelukseen.

APTEEKKIEN TYÖSOPIMUS

1. TYÖSOPIMUKSEN TEKIJÄT	Työnantaja	
	Työntekijä	Henkilötunnus
	Ammattinimike	
	Yllä mainittu työntekijä sitoutuu korvausta vastaan tekemään yllä mainitun työnantajan hänelle osoittamaa työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena sekä seuraavin ehdoin:	
2. TYÖSOPIMUKSEN VOIMASSAOLO	Työsuhteen alkamispäivä ___ / ___ 20___ Työsopimus on voimassa ☐ Toistaiseksi ☐ Määräajan a) ___ / ___ 20___ asti. Syy määräaikaisuuteen: _____ b) Kunnes seuraava työtehtävä, sijaisuus tms. on suoritettu: _____	
3. KOEAIKA	Työsuhteen alkamispäivästä lukien koeaika on _____ kuukautta.	
4. TYÖPAIKKA JA TYÖAIKA	Työpaikka: _____ _____ Työaika: ☐ 115 t / 3 vkoa ☐ Muu: _____	
5. YLITYÖ JA LISÄTYÖ	Työntekijällä voidaan teettää lisää, yli- ja sunnuntaiotyötä lain ja työsuopimuksen mukaisesti.	
6. TYÖTEHTÄVÄ	Työntekijän työtehtävät ovat: ☐ Apteekin työntekijätehtävät ☐ Muut sovitut tehtävät, mitkä: _____ _____ _____ Työntekijä on velvollinen suorittamaan muutakin työnantajan työnjohto-oikeutensa rajoissa osoittamaa työtä.	
7. PALKKAUS	Työsuhteen alkaessa huomioon otettava palvelusaika ja palkkaryhmä: _____ v. _____ kk _____ palkkaryhmä Työsuhteen alussa työntekijän palkka määräytyy seuraavasti: Palkka on _____ euroa ☐ kk ☐ t	
8. TYÖEHTOSOPIMUS	Työsuhteessa noudatetaan puolin ja toisin palkka- ja muiden työehtojen osalta työnantajaa velvoittavaa työehtosopimusta, voimassa olevia lakeja, asianmukaisesti annettuja sisäisiä ohjeita ja sääntöjä siltä osin kuin tässä sopimuksessa ei ole sovittu työntekijälle paremmista ehdoista.	
9. MUUT EHDOT	Purettaessa työsuhde lopputili maksetaan viimeistään kahden viikon kuluessa työsuhteen päättymisestä. _____ _____ _____	
10. PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS	Tätä sopimusta on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, joista yksi annetaan työntekijälle ja yksi jää työnantajalle. Paikka _____ Aika _____ Työnantajan allekirjoitus _____ Työntekijän allekirjoitus _____ Nimen selvennys _____ Nimen selvennys _____	

Perhevapaat < 1.8.2022

Tätä taulukkoa sovelletaan ennen 1.8.2022 tulleen perhevapaalainsäädännön mukaisiin perhevapaisiin.

Vapaa	Pituus	Jaksotus	Ilmoitusvelvollisuus	Muuttaminen
Erityisäitiysvapaa	Äitiysvapaan alkuun	-	-	-
Äitiysvapaa	105 arkipv	-	2 kk ennen alkua	- terveydelliset syyt - perusteltu syy
Isyysvapaa	54 arkipv			
	1) 1 - 18 arkipv voidaan pitää lapsen syntymän jälkeen samaan aikaan kuin äiti on äitiys- tai vanhempainvapaalla	enintään 4 jaksossa	2 kk ennen alkua 1 kk ennen alkua, jos kesto max. 12 arkipv	Isyysvapaa syntymän yhteydessä - niin pian kuin mahdollista lapsen syntymän tai lapsen, äidin tai isän terveydentilan vuoksi Muulloin ilmoitusaika 1 kk - perusteltu syy
	2) Loput / kaikki pitämättömät isyysvapaapäivät (36 - 54 arkipv) vanhempainrahakauden jälkeen ennen kuin lapsi täyttää 2 v	enintään 2 jaksossa	2 kk ennen alkua 1 kk ennen alkua, jos kesto max. 12 arkipv	- perusteltu syy - ilmoitusaika 1 kk
Vanhempainvapaa	158 arkipv	Enintään 2 jaksoa; väh. 12 arkipv / jakso / vanh.	2 kk ennen alkua 1 kk ennen alkua, jos kesto max. 12 arkipv	- perusteltu syy - ilmoitusaika 1 kk
Osittainen vanhempainvapaa	158 arkipv	vähintään 2 kk	sopimus	- sopimus - perusteltu syy
Hoitovapaa	Kunnes lapsi 3 v	Enintään 2 jaksoa; väh. 1 kk / jakso sop.mahd.	2 kk ennen alkua	- perusteltu syy - ilmoitusaika 1 kk
Osittainen hoitovapaa (työajan lyhennys)	Sen vuoden heinäkuun loppuun, jolloin lapsen toinen lukuvuosi päättyy	Sopimus tai 1 jakso / kalenteri-vuosi	2 kk ennen alkua	- sopimus - perusteltu syy (ilmoitusaika 1 kk)
Tilapäinen hoitovapaa (alle 10 v. lapsen äkillinen sairastuminen)	1-4 työp	-	ilmoitus niin pian kuin mahdollista	-

Perhevapaat 1.8.2022 >

Tätä taulukkoa sovelletaan 1.8.2022 jälkeen tulleen perhevapaalainsäädännön mukaisiin perhevapaisiin.

Vapaa	Pituus	Jaksotus	Ilmoitusvelvollisuus	Muuttaminen
Erityisraskausvapaa	Raskausvapaan alkuun	–	–	–
Raskausvapaa (raskausrahakausi alkaa 14–30 päivää ennen laskettua aikaa)	40 arkipv	Yhtäjaksoinen	2 kk ennen alkua	– terveydelliset syyt – perusteltu syy
Vanhempainvapaa (oikeus vanhempainrahaan alkaa lapsen syntymästä tai adoptiolapsen hoitoon ottamisesta)	<p>Yhteensä 320 arkipv, josta kummallakin vanhemmalla oikeus käyttää enint. 160 arkipv/vanhempi</p> <p>Vanhempainrahaa tai raskaus- ja vanhempainrahaa voidaan maksaa vakuutetuille samalta ajalta saman lapsen perusteella enintään 1–18 arkipäivältä</p> <p>Vanhempi voi luovuttaa omasta 160 arkipäivän kiintiöstään yhteensä enintään 63 vanhempainrahapäivää: – toiselle vanhemmalle – lapsen huoltajalle – omalle puolisolalle – toisen vanhemman puolisolalle</p> <p>Mikäli lapsella on vain yksi vanhempi, hänellä on oikeus käyttää kaikki 320 arkipäivää.</p>	<p>Enintään 4 jaksossa, joiden tulee olla vähintään 12 arkipäivän pituisia.</p> <p>Vanhempainvapajaksoja voi pitää siihen saakka kunnes lapsi täyttää 2 vuotta tai adoptiolapsen hoitoon ottamisesta on kulunut 2 vuotta.</p>	<p>2 kk ennen alkua</p> <p>1 kk ennen alkua, jos kesto enintään 12 arkipv</p>	<p>Työntekijä saa perustellusta syystä muuttaa vapaan ajankohdan ja pituuden ilmoittamalla siitä työnantajalle viimeistään kuukautta ennen muutosta.</p> <p>Työntekijä saa aikaistaa synnytyksen yhteydessä pidettäväksi aiotun vapaan ajankohdan, joka on oikeus pitää yhtä aikaa toisen vanhemman tai puolison kanssa, jos se on tarpeen lapsen syntymän tai lapsen tai vanhemman terveydentilan vuoksi. Muutoksesta on tällöin ilmoitettava työnantajalle niin pian kuin mahdollista.</p>
Osittainen vanhempainvapaa	vastaavasti kuin vanhempainvapaa, osittainen vanhempainvapaapäivä kuuluttaa puolikkaan vanhempainrahapäivän	sopimus	sopimus	– sopimus – perusteltu syy
Hoitovapaa	Kunnes lapsi 3 v	Enintään 2 jaksoa; väh. 1 kk / jakso sop. mahd.	2 kk ennen alkua	– perusteltu syy – ilmoitusaika 1 kk
Osittainen hoitovapaa (työajan lyhennys)	Sen vuoden heinäkuun loppuun, jolloin lapsen toinen lukuvuosi päättyy	Sopimus tai 1jakso / kalenterivuosi	2 kk ennen alkua	– sopimus – perusteltu syy (ilmoitusaika 1 kk)
Tilapäinen hoitovapaa (alle 10 v. lapsen äkillinen sairastuminen)	1–4 työpö	–	ilmoitus niin pian kuin mahdollista	–

Tutustu työelämään ja tienaa -sopimus

Apteekkien työnantajaliitto ja Palvelualojen ammattiliitto PAM haluavat omalta osaltaan tukea peruskoululaisten, kymppiluokkalaisten, TUVA ja TELMA-koulutuksiin osallistuvien sekä lukiolaisten mahdollisuuksia tutustua työelämään "Tutustu työelämään ja tienaa" -kesäharjoitteluohjelman puitteissa. Ohjelman tarkoituksena on, että koululaiset saavat omakohtaista kokemusta apteekkien toiminnasta, niissä esiintyvistä eri työtehtävistä, henkilöstörakenteesta, yhteistyömuodoista ja alan tarjoamista mahdollisuuksista sekä tarjota koululaisille sopivaa käytännön työtä.

Tämän vuoksi osapuolet ovat sopineet seuraavaa:

1. Jäljempänä olevat määräykset koskevat peruskoululaisia, kymppiluokkalaisia, TUVA ja TELMA-koulutuksiin osallistuvia sekä lukiolaisia, joiden työsuhde perustuu "Tutustu työelämään ja tienaa" -kesäharjoitteluohjelmaan.
2. Kaksi viikkoa (kymmenen työpäivää) kestävä kesäharjoitteluohjelman yhdenjaksoinen työsuhde voidaan sijoittaa 1.6. – 31.8 väliselle ajalle.
3. Työvuoron tulee olla yhdenjaksoinen ja se tulee sijoittaa maanantaista perjantaihin kello 8.00 – 18.00 väliselle ajalle. Päivittäinen työaika on enintään 6 tuntia.
4. Kesäharjoitteluohjelmasta maksettava korvaus sovitaan osapuolten välillä helmikuun loppuun mennessä. Sopimuksesta maksettava korvaus voidaan sopia usealle kesälle kerralla. Tällöin neuvotteluja käydään sen helmikuun loppuun mennessä, joka edeltää kesää, jonka harjoittelukorvauksesta ei vielä ole sovittu.
5. Voimassa olevan työehtosopimuksen palkkoja, palkanmääräytymisperusteita ja muita rahanarvoisia etuja koskevia määräyksiä ei sovelleta niihin peruskoululaisiin, kymppiluokkalaisiin TUVA ja TELMA-koulutuksiin osallistuviin sekä lukiolaisiin, joiden työsuhde perustuu tässä pöytäkirjassa tarkoitettuun kesäharjoitteluohjelmaan. Työsuhteessa tulee huomioida, mitä laissa nuorista työntekijöistä (Laki nuorista työntekijöistä 998/1993) säädetään.

”Tutustu työelämään ja tienaa”-jakson aikana ei tule käyttää samanaikaisesti muita nuorten työllistämisen tukimuotoja (esim. kaupunkien ja kuntien myöntämät kesätyösetelit).

6. Ennen kesäharjoitteluohjelman käynnistämistä, tulee se käydä läpi henkilöstön edustajan kanssa. Työnantaja ilmoittaa hänelle kirjallisesti kesäharjoitteluohjelman mukaisten harjoittelijoiden nimet sekä harjoittelupaikat ja –ajankohdat.
7. Jos koululainen sairastuu kesäharjoittelujakson aikana, työnantaja tarjoaa koululaiselle mahdollisuuden suorittaa harjoittelujakson loppuun muuna ajankohtana, mikäli mahdollista. Sairausajan palkanmaksuun noudatetaan työehtosopimuksen 14 §:n 4 kohdan määräystä.
8. Kesäharjoitteluohjelman päätteeksi koululaiselle varataan työaikana mahdollisuus vastata liittojen tekemään palautekyselyyn. Työpaikkojen perehdyttäjien toivotaan myös vastaavan palautekyselyyn.
9. Palautekyselyn tuloksia tarkastellaan liittojen välillä vuosittain 31.10. mennessä. Koululaisten ja perehdyttäjien kokemuksia hyödynnetään kesäharjoitteluohjelman mahdollisesta jatkosta päätettäessä.
10. Osapuolten välinen yhteinen ohjeistus on osa tätä pöytäkirjaa.

Apteekkien työnantajaliitto ry

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Jäsenyys ja liittyminen
030 100 600

Jäsenten työsuhdeasiat
030 100 620

Työttömyyskassa
020 690 211

www.pam.fi

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefocket